

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 15

leto 2012

všetkým národům

*Hľa, hovorím vám, pozdvihnite
svoje oči a podívajte sa na krajiny,
že sa už belejú, len ich žať.*

Ján 4:35

Nádherná, blažená zvesť

1. Tak láskyplne, milo k nám znie
zvesť krásna, nad ktorú viac niet:
že z lásky Ježiš dal svoj život
za hriešny, zahynulý svet.

Zbor: Ó, nádherná je blažená zvesť!
Jej lúby zvuk mi sladko znel...
Raz hlasom vďaky, úcty
nebo m slávne zaznie,
že Baránok aj za mňa mrel.

2. On z nebeských zostúpil výšin
a vzácnu krv za viny dal,
za hriešnych, biednych, slabých ľudí
Pán zmiernou obeťou sa stal.

Zbor:...

3. Je dokonané dielo spásy –
prúd milosti už plynie k nám:
kto vierou do neho sa vnorí,
Pán v náruč privinie ho sám.

Zbor:...

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 107.

Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

obsah

Všetkým národom	2	Kto dá mi silu k púti?	30
Misia k pohanom	3	Pavol pred Agrippom	32
Pavlove misijné cesty	13	Pavlovo obrátenie	36
Ukončenie Pavlových misijných ciest ...	19	To najvzácnejšie čo ma stretlo:	
Dobrá správa	21	Spasenie v Kristovi	40
Sedem veľkých právd kresťanstva	27	Konferencia 2012 – oznam	45

Všetkým národom

A povedal im: Tak je napísané, a tak musel Kristus trpieť a vstať z mŕtvych tretieho dňa, a musí byť kázané v jeho mene pokánie a odpustenie hriechov medzi všetkými národmi počnúc od Jeruzalema. A vy ste toho svedkami. A stalo sa v tom, keď ich žehnal, že sa bral preč od nich a vznášal sa hore do neba.
Lukáš 24:46-48 a 51

Boh chce, aby ľudia spoznali jeho zvrchovanú milosť, a aby vedeli, že jeho milosť je väčšia ako ich hriechy. Bez toho, aby dával nejaké podmienky, neustále dáva zvestovať pokánie a odpustenie hriechov skrze vieru v Ježiša Krista. Spasiteľ (Mesiáš) prišiel v ľudskom tele. Zomrel na kríži za hriechy ľudstva, bol pochovaný, na tretí deň vstal z mŕtvych a teraz sedí po pravici Otca v nebesiach. To je posolstvo, ktoré znie svetom už takmer 20 storočí.

Citované slová z Lukáša 24. kapitoly boli prednesené na židovskej pôde. Sám Pán *Ježiš Kristus bol služobníkom obriezky za pravdu Božiu, aby potvrdil zaslúbenia, dané otcou...* (Rímskym 15:8) a sám bol pod Mojžišovým zákonom (Galatským 4:4), aby zákon naplnil (Matúš 5:17) a vykúpil svoj ľud (Galatským 3:13). Tí, ku ktorým hovoril počas „kázaní na hore“ (Matúš 5-7), pri mori (Matúš 13), na Olivovej hore (Matúš 24-25) a vo všetkých podobostenstvách, boli príslušníci izraelského národa. Až potom, ako bol golgotským krížom odstránený „priehradný múr“ (Efezkým 2:14-19), a ako pokánie, spása, nebeské kráľovstvo a synovstvo boli počnúc Kornéliovým domom sprístupnené aj pohanom (Skutky 10 a 11), majú všetky národy právo počuť evanjelium a učenie Evanjelií a vierou si ich prisvojiť, ako na to majú právo Židia (Ján 12:13).

Až keď došlo k obom týmto udalostiam (golgotský kríž a Kornéliov dom), otvorila sa cesta spásy skrze evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Krista aj pre pohanov. Už niet rozdielu medzi pohanmi a Židmi, lebo obe skupiny sa môžu rovnako tešiť tej istej ceste spasenia (Skutky 11:17 a 28:28). Je teda len jedno evanjelium (Galatským 1:6-9; Efezkým 3:6) a jedna Cirkev (Telo Kristovo – Efezkým 2:11-22).

Všetky národy bez rozdielu majú teda počuť evanjelium Ježiša Krista. Cirkev, tí svätí, milovaní Boží, sú jeho poslami v zvestovaní dobrej správy o rôznej a hojnej milosti Božej a jeho múdrosti, moci a sláve. Im je, *...daná tá milosť zvestovať pohanom nevystihnuteľné bohatstvo Kristovo a osvietiť všetkých, čo a aká je to správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko skrze Ježiša Krista, aby bola teraz skrze cirkev oznámená kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach prerozmanitá múdrosť Božia*“ (Efezkým 3:7-10).

Niet Žida ani Gréka; ... lebo vy všetci ste jedno v Kristu Ježišovi
Galatským 3:28

...zrušiac vo svojom tele nepriateľstvo, zákon prikázaní, záležajúci v rôznych nariadeniach, aby tých dvoje, Židov a pohanov, stvoril v sebe v jedného nového človeka činiac pokoj
Efezkým 2:15

Drahoslav Vajda

Misia k pohanom

Úvod a predpavlovská misia

Poznámka redakcie: Apoštol Pavol spolu s ďalšími bratmi bol zborom v Antiochii poverený a vyslaný na misijné cesty na územie mimo Izrael. Písmo zachytáva, ako sa týmto otvorila nová fáza v evanjelizačnom úsilí, a to medzi pohanskými národmi. V niekoľkých článkoch tohto čísla sa budeme venovať misii medzi pohanmi a Pavlovým misijným cestám. Myslíme si, že aj dnes môžeme získať veľa povzbudení a úžitku, ak budeme sledovať, ako sa evanjelium šírilo hneď na začiatku éry milosti a kresťanstva. (*Koniec redakčnej poznámky.*)

Úvod

Jednou z užitočných vecí, ktoré zo štúdia Pavlových misijných ciest môžeme načerpať, je že sa môžeme dozvedieť, za akých historických okolností sa na naše územie a k jednotlivcom dostalo učenie apoštolov a prorokov, ako je dnes uložené v spisoch Nového zákona.

Ďalšie čo môžeme vidieť, kedykoľvek sa pozeráme na šírenie evanjelia smerom von z Izraela do okolitého sveta, je to, že prišlo na konkrétne územia, kde existovali mestá, ľudia, domy, cesty, ulice...

Ľudia tej doby i my teraz žijeme teda v podobnom reálnom svete. Niekedy sa môže zdať, že svet 21. storočia a potreby ľudí v ňom, sú úplne iné, ako mal svet prvého storočia. Potrebujeme si ale uvedomiť, že vtedajší ľudia mali potreby veľmi podobné dnešným ľuďom.

Bol to zároveň svet práve tak reálny a skutočný, ako je ten náš dnešný. Život ľudí v tom dávnom svete, od ktorého nás delí takmer dvetisíc rokov, nebol vôbec až tak nepodobný tomu nášmu, hoci niekedy máme sklón si to myslieť. Preto pozor na myšlienku: Ó, my to máme dnes ťažké. Žijeme v ťažkej dobe, samé skúšky, zápasy, a svet predtým

bol rozprávkový, kde všetko bolo inak, kresťanom tej doby všetko išlo hladko, evanjelium sa jednoducho a bez ťažkostí a problémov zvestovalo.

Ďalej môžeme vidieť jedinečné a neopakovateľné hlavné míľniky v histórii ranej cirkvi. Na jednej strane máme učenie apoštolov, ktoré zostáva aj pre nás a spolu s ním i vzory, postupy, princípy a príklady ranej cirkvi, ale na druhej strane sú aj určité neopakovateľné veci. Jednoducho je to história, ktorá sa stala raz a navždy, ale môžeme sa k nej ako keby neustále vracat' – zazrieť ju prostredníctvom biblických záznamov a nechať si ju živo vykresliť pred očami.

Môžeme, máme a potrebujeme sa nechať vtiahnuť do tých pohnutých udalostí, a tak troška ich prežiť s prvou generáciou veriacich Božej cirkvi a potom si uvedomiť, že my pokračujeme v tej istej viere, v tej istej nádeji, v tej istej láske. A tento boj musíme dobojovať, musíme vydržať, obstať a vykonať službu.

V ranej cirkvi a v počiatkoch jej histórie potrebujeme hľadať vzory a princípy pre službu dnes. Musíme sa pýtať: Čo nás cez históriu ranej cirkvi učí Pán? Čo nás učí Písmo? Aký je tu pre

nás príklad, postup? Ak sú tam vzory, postupy, metódy, príklady, ktoré sa nás týkajú – a tých je tam veľa – potom sme povinní ich nájsť a uvedomiť si ich. To bude mať potom obrovský dopad na to, čo a ako robíme, kedy to robíme, akým postupom, akou formou to robíme.

Predpavlovská misia

V tejto sérii článkov sa chceme zblízka pozrieť na apoštola Pavla, chceme uvažovať o jeho misii, o jeho pôsobení, o jeho osobe. Aby sme však toto všetko dobre zasadili do kontextu a dobre napojili na súvislosti, pozrime sa na to, čo sa zvykne označovať ako predpavlovská misia. Teda potrebujeme preskúmať názor, podľa ktorého všetko začína až Pavlom alebo že len Pavol je jediný skutočný misionár.

Misia po Letniciach, ako napĺňanie Kristovho poverenia, začína úsilím a prácou jeruzalemských apoštolov: „*A apoštolovia vydávali s veľkou mocou svedectvo o zmŕtvychvstání Pána Ježiša, a veľká milosť bola na nich na všetkých*“ (Skutky 4:33). Tento text svedčí o tom, že oni voči povereniu, ktoré im Kristus dal, nezlyhali ani ho nestratili, ani ho neopustili. Zisťujeme teda, že v jeruzalemskej cirkvi sú apoštolí aktívni od začiatku a ešte ich po nejaký čas stále v Jeruzaleme vidíme. Neskôr to však vyzerať tak, že od istého času jeruzalemskí apoštolí viac a viac cestujú.

Ďalšia vec, ktorú potrebujeme objaviť, je, že približne v rozpätí prvých troch rokov po Letniciach jeruzalemský zbor zvestuje viac-menej výlučne len Židom a do veľkej miery len v Jeruzaleme a v jeho blízkom okolí (v Judsku). Nevidíme ešte veľmi jednoznačný ge-

ografický či územný postup smerom ďalej od Jeruzalema. Až neskôr sa veci pohnú a vidíme pohyb, ktorý nazveme „zvestovanie zo strany rozprchnutých jeruzalemských učeníkov“. Prečo sa rozprchlí? Lebo prišlo prenasledovanie po smrti Štefana. Až potom sa do oblastí okolo Jeruzalema a vôbec do celého Judska s množstvom mestečiek a dedín dostáva životodarné evanjelium: „*A tak tí, ktorí sa rozprchlí, prešli každý svojou stranou a zvestovali slovo*“ (Skutky 8:4).

Početní učeníci, ktorí sa rozprchnu pre prenasledovanie, zvestujú Božie slovo a kážu ďalej evanjelium v širokom okolí Jeruzalema. Zdá sa, že sa presúvajú hlavne smerom na sever. Apoštolovia i v tejto etape však naďalej zostávajú v Jeruzaleme.

Evanjelista Filip. Medzi rozprchnutými je aj evanjelista Filip, ktorý bol pôvodne diakon v jeruzalemskom zbore. Ten zvestuje Krista v Samárii. „*A Filip zišiel do mesta Samárie a kázal im Krista.*“ (Skutky 8:5). (Poznámka k slovu *zišiel*. Jeruzalem je na kopci a preto z Jeruzalema sa vždy len schádza. Preto do Jeruzalema sa ide hore, do Jeruzalema sa vystupuje, ale z Jeruzalema sa len schádza, zostupuje.)

Evanjelistom Filipom nastáva vo vzťahoch medzi Židmi a Samaritánmi posun, doslova prielom. Dovtedy Židia nechceli mať kontakt so Samaritánmi, lebo Samaritáni sa odklonili od Mojžišovho zákona tým, že k nemu pripojili aj prvky pohanského uctievanie a náboženstva. Mali svoj vlastný posvätný vrch, vlastné formy a obrady, atď. Čiže – z pohľadu Mojžišovho zákona – pre dobré dôvody sa od nich Židia striktne oddeľovali. Posun vo vzťahoch medzi

Židmi a Samaritánmi nastal až príchodom evanjelistu Filipa a jeho kázaním. Mnohí Samaritáni sa na Filipovo kázanie obrátili a jeruzalemská cirkev vyslala do Samárie svojich zástupcov. Prichádzajú tam apoštolovia Peter a Ján.

Evanjelium sa šíri ďalej. Apoštol Peter zvestuje evanjelium v dome Kornélia (Skutky 10). A to je prvýkrát, kedy evanjelium prichádza k pohanom. Kornélius je pohan, nie je Žid, nie je obrezaný. Síce sa bojí Izraelského Boha a rozoznáva jeho existenciu, ale to nič nemení na skutočnosti, že z pohľadu toho, ako si Boh vytvoril svoj zvláštny a oddelený národ Izrael, je stále pohan. Kornelius stojí mimo izraelského spoločenstva, mimo izraelský ľud. V jeho dome nastáva zlom a evanjelium sa na zvláštne Božie vedenie dostáva ku Kornéliovi ako k prvému pohanovi. Tým začína éra zvestovania medzi pohanmi.

Jeruzalemský zbor sa musí ešte dlho vyrovnávať s tým, že misia medzi pohanmi a zvestovanie evanjelia pohanom je reálna skutočnosť. Oni to teoreticky dobre vedeli z Kristovho príkazu (Matúš 28:19 a Skutky 1:8), ale kým si to osvoja, tak to ešte chvíľu potrvá. Peter u Kornélia otvoril éru zvestovania evanjelia pohanom, a tým aj pohania môžu počuť spasiteľnú správu o Pánovi Ježišovi.

Dvere evanjelia pre pohanov sú už otvorené, no i tak ešte stále rozprchnutí jeruzalemskí učeníci so zvestou spásy oslovujú len Židov: „*A tak tí, ktorí sa rozprchli pre súženie, ktoré bolo povstalo za času Štefana, prešli až do Fenície a na Cyprus a do Antiochie, nehovoriac nikomu slova, jedine Židom.*“ (Skutky 11:19) I tu sa ale niečo začína prelomovať, lebo

ďalší verš hovorí: „*A boli z nich niektorí mužovia Cyprania a Cyréňania, ktorí prídu do Antiochie, hovorili aj helenistom, zvestujúc im Pána Ježiša.*“

Lukáš v knihe Skutkov podáva hutný koncentrát informácií. Časť prenasledovaných učeníkov postupuje na sever až zhruba do prímorských krajov, do Fenície, ale zvestujú len Židom, teda len tam, kde sú synagógy, kde sú židovské komunity. Takto medzi Židmi kážu Pána Ježiša ako jedinu cestu k Bohu a jediného Vykupiteľa. Lukáš ale píše, že časť týchto učeníkov boli pôvodom ľudia z Cypru. To je stredomorský ostrov, ktorý mal aj veľké židovské komunity, avšak geograficky už nepatril k Izraelu. Lukáš uvádza, že títo Cyprania a Cyréňania (to sú ľudia – Židia, ktorí boli usadení v severnej Afrike, v meste Cyréna), postupujú hore a časť z nich postúpi až na miesto, ktoré bude pre šírenie evanjelia, a teda aj pre naše ďalšie štúdium, veľmi kľúčové. Tým miestom je sýrska Antiochia.

V Antiochii zvestujú už nielen Židom, ale aj helenistom. Helenisti – toto slovo označovalo ľudí židovského pôvodu, ktorí ale už žijú do veľkej miery podľa gréckej kultúry. Hovorili po grécky a dodržiavali rôzne grécke zvyky. Obliekali sa, jedli a trávili voľný čas nejakým typickým spôsobom pre grécku kultúru, v ktorej žili. Môžeme povedať, že helenisti sú pogrčtení Židia. Boli obrezaní a hlásili sa k židovstvu, ale ich spôsob života je z veľkej časti už grécko-rímsky – z dnešného pohľadu by sme povedali že sekulárny, teda svetský. Nie sú ani zďaleka dôslední v dodržiavaní Mojžišovho zákona a jeho mnohých ustanovení, a preto sa ich judskí (striktní) Židia

do značnej miery stránili, oddeľovali sa od nich. Je to už veľká vec, ktorú Lukáš spomína, že niektorí učeníci už zvestovali aj helenistom.

Sýrska Antiochia v biblických do-
bách (v prvom storočí) patrila do sýr-
skej provincie Sýrie a dnes je to už úze-
mie Turecka. V sýrskej Antiochii z tejto
misie jeruzalemských rozprchnutých
učeníkov vznikol cirkevný zbor a tu sa
už zvestuje aj helenistom.

Misia, o ktorej sme doteraz hovorili,
je nezávislá od Pavla. Nijakým spôso-
bom sa priamo na nej Pavol nepodieľal.
Toto je dôležité uvedomiť si preto, aby
sa v nás neusadila predstava, že bez
Pavla sa nič v šírení evanjelia v období
ranej cirkvi neudialo. To by rozhodne
nebola správna predstava.

Samozrejme, ďalej chceme vidieť
Pavlovu úlohu. Ale aby sme ju pochopili

správne, potrebujeme si najprv mo-
zaikovito vyskladať celok počiatkovej
histórie cirkevnej misie, kedy ešte pred
objavením sa Pavla v Antiochii, dejú
sa mocné veci a vážne udalosti, ktoré
s Pavlom nemajú jednoznačnú a priamu
súvislosť.

Keď toto už máme ako pozadie, tak
nás ďalej bude zaujímať sám apoštol
Pavol. A to, ako vstúpi do zvestovania
evanjelia, ako ho Boh použije, ako bude
v rámci celku ranej cirkvi so svojimi
darmi, so svojím povolaním, so svojimi
schopnosťami, so svojou jedinečnou
úlohou fungovať. Táto prvá časť teda
predstavuje isté pozadie, na ktorom
budem v ďalšom vykresľovať postavu
Pavla a jeho pôsobenie. Len takto získa-
me dobrý obraz tejto historickej epochy
fungovania ranej cirkvi.

Ján Šichula

Misia k pohanom

Pavol v období pred prvou misijnou cestou

Pri sledovaní misijnej služby apoštola Pavla, skôr ako bol vyslaný z antiochijského zboru na prvú misijnú cestu, urobme si o ňom malý chronologický prehľad. Popri-
tom si všimneme aj širší časový rámec, širšie obdobie, a to hlavne roky po Kristo-
vom ukrižovaní a zmŕtvychvstaní. To znamená obdobie medzi rokom 30 a rokom
62 n. l. Rok 30 n. l. je v tejto chronológii rokom, v ktorom bol Pán Ježiš ukrižovaný,
pochovaný, vzkriesený a vystúpil k Otcovi (a odvtedy celý čas sedí po Božej pravici).
Rok 62 je rok, v ktorom Pavla podľa knihy Skutkov nachádzame v prenajatom byte
v Ríme, kde je v domácom väzení.

Pán Ježiš mal zhruba 33 rokov, keď
zomrel a bol vzkriesený, ale udalosti
ukrižovania aj tak dávame do tridsia-
teho roku nášho letopočtu. Súvisí to
s kalendárovým počítaním času, s re-
formami kalendárov a rôznymi posunmi

rokov, ktoré sa vtedy i odvtedy udiali.
Dodnes nikto na svete s istotou nepovie,
v ktorom roku presne Pán Ježiš zomrel.
Toto je jednoducho konsenzus, ktorý je
v odbornej literatúre väčšinový a uda-
losti ukrižovania sa kladú do roku 30

nášho letopočtu. Keď to takto berieme a počítame, potom podľa tohto časovania sa Pán Ježiš musel narodiť tri či štyri roky pred naším letopočtom. Okrem iného to znamená aj to, že keď budeme uvádzať časové údaje (roky) tohto obdobia, tak to nebude znamenať úplnú presnosť (presný a istý údaj) udalosti, ale je to údaj vzhľadom na dohodnutý a všeobecne prijatý východiskový bod. Nami uvádzané roky sa teda od skutočného času predmetnej udalosti môžu líšiť o tri či štyri roky.

Ďalšia skutočnosť hodná našej pozornosti je odhad, aké časové rozpätie pokrývajú udalosti popísané v knihe *Skutky apoštolov*. Solídny odhad je, že to trvalo od roku 30 po rok 62, teda ide o obdobie 32 rokov. V knihe *Skutkov* máme zachytenú históriu zvestovania evanjelia približne tretiny prvého storočia a takýto nemalý úsek rozhodne stojí za našu dôslednú pozornosť. V rámci tejto obsažnej histórie sa tiež postupne dozvedáme viac a viac o Pavlovi.

V čase tesne po Letniciach Pavol, vtedy ešte menom Saul, je opísaný ako prenasledovateľ, rúhač, trýzniteľ a veľký odporca kresťanstva. Prenasledoval tých, ktorí vyznávali vieru v Ježiša Krista, teda kresťanov. Po nejakom čase sa s ním ale na ceste do mesta Damašek stane niečo dramatické.

Do Damašku sa vypravil so zoznammi a s povolením pochytať vyznávačov viery v Krista. Pavlovi sa na tejto ceste ukázal Pán Ježiš Kristus a Pavol v neho uveril. Bol oslepený svetlom, počul Kristov hlas, a vtedy nastáva v jeho živote totálny obrat. Táto udalosť sa odohrá približne 3 až 4 roky po Letniciach, teda niekedy v roku 33 alebo 34 po Kristovi.

Na tejto ceste sa Pavol obráti ku kresťanstvu. Zo Saula, prenasledovateľa, sa stáva Pavol, služobník, ktorý bude Pánom mimoriadne použitý pri zvestovaní evanjelia a Božieho slova.

Ďalším dôležitým dátumom je prvá Pavlova návšteva Jeruzalema. Pavol je hneď po svojom obrátení evanjelizačne aktívny, ale Jeruzalem navštívi (rozumej apoštolov jeruzalemskej cirkvi) až približne po troch rokoch. Táto návšteva je spomenutá v *Skutkoch* 9:27. Jeruzalemskí učeníci ho najprv nechcú prijať, lebo mu nedôverujú. Podozrievajú ho, že sa prišiel medzi nich votrieť a škodiť im. Až keď Barnabáš povie, že Pavol je skutočne obrátenec, ktorý káže Ježiša Krista, uistí ich Barnabášovo svedectvo a Pavol sa môže pridružiť k učeníkom.

Ďalší dôležitý dátum je Pavlov príchod do sýrskej Antiochie. Je to približne 12 rokov od jeho obrátenia. Jeho pripojenie sa k antiochijskému zboru spomínajú *Skutky* 11:25 („*Potom odišiel Barnabáš do Tarzu vyhľadať Saula, a keď ho našiel, doviedol ho do Antiochie.*“) Je to opäť Barnabáš, ten ktorý pôvodne pomohol Pavlovi napojiť sa na jeruzalemskú cirkev, a tento istý Barnabáš išiel Pavla vyhľadať do Tarzu a priviedol ho do sýrskej Antiochie.

Mesto Tarsus bolo Pavlovo rodné mesto. Právom usudzujeme, že Pavol nejaký čas po svojom obrátení pôsobil aj vo svojom rodnom meste. Písmo naznačuje, že v Tarze pôsobil ako aktívny zvestovateľ evanjelia. Pavlovým príchodom do sýrskej Antiochie sa ale jeho zvestovanie evanjelia rozvinie akoby do novej etapy a nadobudne nový smer.

Dostali sme sa do sýrskej Antiochie a zaujímame sa, čo sa tam s Pavlom udeje.

Ale ešte predtým, než sa pozrieme na to, ako sa Pavlova služba v Antiochii začne rozvíjať, a čo sa s Pavlom udeje potom, musíme si uvedomiť jednu vec. Existuje totiž predstava, že Pavol začal byť evanjelizačne a zvestovateľsky aktívny až odvtedy, ako sa pripojil k antiochijskému zboru. Keď sa však bližšie pozrieme do Písma, tak táto predstava neobstojí.

V tejto súvislosti urobme aspoň zopár pozorovaní. V Skutkoch 9:20 čítame: „*A hneď hlásal (Pavol) v synagógach Ježiša Krista, že je On Syn Boží.*“ Myslí sa tým, že hlásal v Damašku a okolí. Pavol je povolaný a obdarovaný. A v tejto úlohe je hneď aktívny a ako hlásateľ začína pôsobiť od samého začiatku svojho obrátenia. Čiže keď v rokoch 32 až 33 došlo k obráteniu Pavla, tak hneď v tomto istom roku hlása v Damašku a v jeho okolí Ježiša Krista.

Ďalšiu čriepku o jeho živote pred Antiochiou nachádzame v liste Galatským. Tam v prvej kapitole čítame, ako sa presunul a evanjelizačne pôsobil (zhruba 3 roky) v Arábii. List Galatským odkrýva, čo sa dialo s Pavlom predtým, než sa pripojil k antiochijskému zboru.

Nejaký čas bol teda v Arábii, čo je na juh od Izraela, dolu od Judska. Vo vtedajšej Arábii sa nachádzali rôzne kmene. Sú indície, že to boli aj potomkovia Izmaela a mnohé iné kmene, z ktorých neskôr vznikli moderné arabské národy. Dnes je toto územie v podstate Saudská Arábia. Tu, na juhu od Judska, Pavol tri roky pôsobil. Očividne sa pohyboval aj medzi židovskými komunitami, ktoré existovali krížom-krážom po celom vtedajšom svete a pôsobil tam ako hlásateľ Krista, ako hlásateľ evanjelia.

Ďalšia udalosť, ktorú môžeme vystopovať, ak skúmame Pavlove roky

pred pripojením sa k zboru v Antiochii, je rok 35 (alebo 36). To je rok Pavlovej prvej návštevy Jeruzalema po jeho obrátení. Po tejto návšteve o Pavlovi čítame, že „*potom som prišiel do krajov Sýrie a Cilície.*“ (Galatským 1:21). Toto obdobie sa v literatúre často označuje ako tichá služba v Sýrii a Cilícii s tým, že slovo „tichá“ je v úvodzovkách. Tichou je nazvaná v tom zmysle, že Písmo bližšie nespomína, kde Pavol presne bol, čo robil, koho stretol. Ale v liste Galatským Pavol toto obdobie uvádza vo forme jednoduchého konštatovania. Bol tam a pôsobil tam.

Máme tu teda zhruba 9 rokov Pavlovej služby, počas ktorých pôsobil v Sýrii a v Cilícii. Cilícia je na sever od Tarzu. Pravdepodobne došlo k založeniu nejakých zborov, minimálne zo židovských obrátencom. Rozhodne je nepredstaviteľné, že by Pavol len tak pasívne trávil tieto roky a čakal, čo prinesie budúcnosť. O Pavlovi všade v Písmach platí, že bol telom i dušou evanjelista. Rovnako tomu muselo byť i v Sýrii a v Cilícii. Nakoniec sa Pavol dostáva do svojho rodného mesta Tarzu. Práve tam ho nájde Barnabáš a privedie ho do antiochijského zboru.

Toto je rekonštrukcia toho, čo vieme poskladať o Pavlovi predtým, než sa pripojil k antiochijskému zboru. Dostali sme sa do roku 45 (alebo 46), na počiatok Pavlovej služby v sýrskej Antiochii. V ďalšej časti sa posunieme ďalej v skúmaní Pavlovej misijnej služby a budeme sa zaujímať, čo sa s Pavlom udialo v roku 45 v antiochijskom zbere.

Misia k pohanom

Dvojité ustanovenie Pavla za apoštola

O Pavlovi všeobecne vieme, že po pripojení sa k antiochijskému zboru, absolvoval tri misijné cesty a aj cestu do Ríma, ktorá je niekedy považovaná za jeho štvrtú misijnú cestu. Ale obraz Pavlovej služby je širší. Z predchádzajúcich článkov tohto čísla už vieme, že k tomu obrazu patrí aj 14 predchádzajúcich rokov predtým, než sa Pavol na pozvanie Barnabáša pridá k antiochijskému zboru a je týmto zborom prvýkrát vyslaný na misijnú cestu.

V tejto časti chceme nadviazať a ďalej doplniť mozaiku Pavlovej služby. Znovu si ale pripomeňme, že všetko, o čom píšeme, sa udialo v svete rovnako reálnom, ako je ten náš dnešný. Reálnom v zmysle, že keď si sadnem na stoličku, je to skutočné. Rozprávam sa s druhým človekom a aj to je skutočné. Svet ranej cirkvi nie je rozprávkový či fantazijný svet. Sme celý čas v realite, ktorú Pán Boh stvoril a vložil nás do nej. Pritom svet prvého storočia a Antiochie, ktorá sa stane základňou pre Pavlovu misiu a zohrá v nej kľúčovú úlohu, je práve tak reálny ako tento náš súčasný.

Zastavme sa chvíľu najprv pri Antiochii. Čo to bolo za mesto? Čo o ňom vieme? Do akého mesta, ktoré sa potom stane jedinečnou základňou pre jeho službu, Pavol prichádza?

Sýrska Antiochia sa dnes nachádza na juhu Turecka. Z Antiochie prvých storočí veľa nezostalo, lebo skoro celá je pochovaná pod veľkým moderným mestom. Mnohé pôvodné ulice a budovy dávnej Antiochie sú niektoré aj desať metrov pod dnešnými cestami a budovami.

Zato v minulosti, zvlášť v dobe expanzie Rímskej ríše, bola Antiochia kľúčové a dôležité mesto. Bolo to mesto bohaté, strategicky dôležité, čoho prejavom na tie časy bolo aj to, že do neho viedla kvalitná rímska cesta.

Zvlášť po vzniku cisárstva (to datujeme do roku 27 p. n. l., kedy sa Octavianus stal cisárom a dostal titul Augustus a Rím vtedy prešiel z republikánskeho politického zriadenia na cisárstvo)

bolo na území Rímskej ríše vystavané množstvo ciest, ktoré umožnili nebyvalý rozmach obchodu a cestovania. Rímanovia postavili a poprepájali nimi hlavné centrá svojej ríše. Nepredstavujme si ich ako naše diaľnice, no i tak boli na tú dobu revolučné. Americký biblista J. Gresham Machen to vo svojej knihe *The New Testament – An introduction to its Literature and History (Nová zmluva – úvod do jej literárnej povahy a histórie)* vystihol nasledovne: „Dokonca aj s nimi [rímskymi cestami] bola raná kresťanská misia náročná; bez nich by však bola nemožná“ (str. 22). Nedá sa teda prehliadnuť, že Pán Boh si aj v tomto prozreteľne vybral ten správny čas, kedy evanjelium prišlo. Vďaka týmto cestám, hovorí Machen, bolo zvestovanie evanjelia krížom-krážom po svete vôbec možné.

Keby neboli vybudované cesty, je nepredstaviteľné, aby sa tak rýchlo,

za niekoľko desaťročí evanjelium dostalo do Ríma, skoro až do Španielska, do celého dnešného Turecka, Grécka, Macedónska, do dnešného Talianska. Expanzia bola rýchla a cesty tým, že spájali veľké centrá ríše, boli pre šírenie evanjelia ako stvorené.

Ako vyzeral vtedajší svet? Nemáme fotky a ani videá z toho obdobia. Máme len usilovnú prácu archeológov a bádateľov. Čo vieme o starobylej Antiochii je, že v tom čase to bolo tretie najväčšie mesto Rímskej ríše. Prvým bol Rím a druhým bola Alexandria (Egypt).

Sme v gigantickom, obrovskom meste tých čias. Odhad je, že Antiochia mala v Pavlovej dobe 250 tisíc obyvateľov. Najznámejšou pozoruhodnosťou mesta Antiochie prvého storočia bolo stĺporadie, ktoré bolo súčasťou hlavnej ulice mesta. Podľa francúzskeho archeológa Jeana Lassusa mala hlavná ulica šírku 30 metrov a stĺporadie obsahovalo tisícky stĺpov. Tiahli sa v dĺžke 3,5 km cez väčšiu časť Antiochie. Stĺporadie bolo v noci osvetlené a dobové záznamy hovoria, že na týchto miestach sa ľudia do noci zvykli združovať a rozprávať.

A tak vidíme, že ľudia v Antiochii tiež žili podobne ako my dnes – nebol to nejaký nepredstaviteľne iný život akoby na inej planéte. Mali podobné záľuby a zvyky a ľahko si vieme predstaviť, že kresťania z antiochijského zboru často prichádzali na túto hlavnú ulicu, aby tam hovorili s ľuďmi a hlásali im Krista. Rozprávali o Ježišovi a o naplnených prorockých a možno mnohokrát aj dlho do noci a medzi nimi býval aj Pavol.

Môžeme vidieť, že svet, v ktorom Pavol žije, je úplne reálny. Sú tam skutočné mestá, skutočné ulice a skutočné pred-

mety, ktoré ľudí obklopujú tak, ako je to dodnes. Do tohto mesta prichádza Pavol na pozvanie Barnabáša, aby posilnil službu miestneho zboru. Keď o Pavlovi budeme rozmýšľať ďalej, majme túto predstavu Antiochie.

Tamojší zbor kresťanov musel byť očividne veľký. Možno nie taký veľký ako jeruzalemský zbor, ktorý podľa Skutkov zostáva najväčší zo všetkých zborov spomínaných v Písme. Je to ale rozhodne zbor, o ktorom môžeme pokojne uvažovať, že sa tam v tom najlepšom čase podľa Lukášovho popisu, učili zástupy, že tam bolo množstvo učeníkov. A to pochopiteľne znamenalo obrovský potenciál pre Božie dielo.

Vráťme sa teraz k momentu, keď Barnabáš priviedol Pavla do Antiochie. Pavol sa pridal k tímu vedúcich a služobníkov v tomto zbore. Týmto prichádza chvíľa, od ktorej potrebujeme o Pavlovi začať rozmýšľať v dvoch rovinách.

Prvá rovina. Písmo opakovane a mnohokrát predstavuje Pavla ako Kristovho apoštola. To znamená, že bol priamo a osobne Kristom poverený apoštolskou službou. Kristus sa mu ukázal ako vzkriesený, zveril mu apoštolskú službu a prikázal mu zvestovať evanjelium z pozície apoštola osobne povereného Kristom. Že je to tak, vidíme aj z týchto veršov Písma.

„Pavol, apoštol, nie od ľudí ani nie skrze človeka, ale skrze Ježiša Krista a Boha Otca, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych“ (Galatským 1:1). V tomto verši je uvedené, že Pavlovo apoštolstvo nie je ľudské poverenie, konsenzus skupiny ľudí, ale ako Pavol hovorí, jeho apoštolské poverenie je priamo od Boha, priamo od Ježiša Krista a od tohto sa

odvíja Pavlova autorita ako apoštola. Môže šíriť, učiť Kristove príkazy a volať ľudí k poslušnosti Kristovmu slovu.

„Ale keď sa zaľúbilo Bohu, ktorý ma oddelil od života mojej matky a povolal svojou milosťou, zjaviť vo mne svojho Syna, aby som ho zvestoval medzi pohanmi, hneď som urobil tak, že som sa neporadil s telom a krvou“ (Galatským 1:15-16).

A pozrime sa na Kristovu výpoveď, ktorou Pán Ježiš oslovil učeníka Ananiáša v meste Damašek. „Ale Pán mu povedal: *Id, lebo on mi je vyvolenou nádobou, aby zanesol moje meno i pred pohanov, i pred kráľov, i pred synov Izraelových.*“ (Skutky 9:15).

Pavol začal kázať hneď po obrátení. Nečakal, kým ho jeruzalemský zbor uzná. Pavol s nimi má veľmi dobré vzťahy, je tam nepochybne puto, je tam podanie si rúk, ale Pavol nečakal na to, že nejaký človek potvrdí jeho apoštolstvo. Hneď hlásal v Damašku Pána Ježiša a hneď bol aktívny v službe, ktorou bol poverený.

„Či nie som apoštol? Či nie som slobodný? Či som nevidel Ježiša Krista, nášho Pána? Či nie ste vy mojím dielom v Pánovi?“ (1. Korintským 9:1). Tieto slová sú z obdobia, keď Pavlovo apoštolstvo, ale aj sám Pavol, je všelijako sponchybný kresťanmi korintského zboru. Aj na inom mieste korintským veriacim pripomína svoje apoštolstvo slovami: „*Znamená apoštolov sú učinené medzi vami v celej trpezlivosti, divmi, zázrakmi a mocami.*“ (2. Korintským 12:12).

Druhá rovina, v ktorej o Pavlovi potrebujeme rozmýšľať, je tá, ktorú vidíme v Skutkoch od 13. kapitoly ďalej. V nich Lukáš opisuje Pavla ako služobníka vyslaného a povereného zborom. „*A boli v Antiochii, v tamojšom zbore, niektorí*

proroci a učítelia, Barnabáš a Šimon, zvaný Niger, a Lucius Cyrenenský a Manahen, ktorý bol vychovaný s tetrarchom Heródesom, a Saul. A keď slúžili Pánovi a postili sa, povedal Svätý Duch: Nože mi oddelíte Barnabáša a Saula ku dielu, ku ktorému som ich povolal.“ (Skutky 13:1-2).

Toto je rovnako dôležité ako to, čo sme o Pavlovi písali v predchádzajúcom bode. Popri prvej rovine musíme uvažovať aj o tom, že Pavol je zároveň vyslaný a poverený zborom. Môžeme to chápať ako model služby a toho, ako má cirkev fungovať a aký vzor je od Pána uložený v Písme. Evanjelista Lukáš najprv vo verši 1 zaradí Pavla, a to je prvá prekvapivá vec, medzi piatich učiteľov a prorokov (učiteľ je ten, ktorý v cirkvi hovorí Božie slovo tým, že otvorí Bibliu, číta ju, vykladá a aplikuje, kým prorok je ten, ktorý v cirkvi hovorí vedený Božím Duchom Božie slovo bez potreby otvoriť Bibliu a zobrať si nejakú pasáž). Podľa všetkého sú všetci piati obidvoje, sú aj prorokmi, aj učiteľmi a medzi nimi je aj Saul. Lukáš ho kladie do tejto päťky popredných služobníkov, lebo chce ukázať, že v antiochijskom zbore sa má stať niečo kľúčové, niečo strategické.

Do tejto situácie zaznie volanie verša 2, ktoré Svätý Duch povedal o Barnabášovi a Saulovi. Traja z menovaných piatich prorokov, teda okrem Barnabáša a Saula, oznámili prorockú reč, čiže slovo priamo od Svätého Ducha (pri proctve má Svätý Duch nad myslou človeka plnú kontrolu a to, čo odznieva, je slovo za slovom slovo Božie, kým pri vyučovaní Svätý Duch používa a vplyva na učiteľa, ktorý zapísané Božie slovo vykladá a aplikuje do konkrétnych situácií, potrieb a zápasov kresťanov). V tej

chvíli, ako v antiochijskom zbore odznie to ustanovujúce proroctvo, zbor sa s ním stotožní a Barnabáš a Pavol sú oddelení pre novú, zvláštnu etapu služby cirkvi. Odchádzajú na cestu, ktorá sa stala známa ako prvá misijná cesta apoštola Pavla. Je to približne v roku 47 nášho letopočtu, teda asi 17 rokov po Letniciach, pričom Pavol už bol približne 14 rokov predtým apoštolsky aktívny.

V závere potrebujeme vystihnúť to najviac prekvapivé v našom texte. Pavol bol pôvodne ustanovený za apoštola osobne a priamo Kristom – uviedli sme viacero veršov, ktoré to jasne potvrdzujú. A predsa Pavol svoje osobné poverenie Kristom neuplatňuje odtrhnuto od cirkvi, ale poddá sa antiochijskému zboru ako nástroju ustanovenia a stáva sa

tak apoštolom akoby na dvakrát. Tým je v Písme daný biblický vzor, ktorý sa nás aj dnes jednoznačne týka a má na nás rozhodujúci vplyv. Pre mnohé biblické dôvody síce neočakávame, že Kristus bude povolávať nových apoštolov spôsobom, že sa niekomu ukáže a poverí ho hlásaním evanjelia. Na druhej strane ale rozumieme, že zvestovanie evanjelia, zakladanie zborov a vysielanie služobníkov pokračuje až dodnes, dávno po ére Kristových apoštolov. Preto hľadáme v Písmach vzor, akým spôsobom má služba v cirkvi fungovať a existovať. Práve vyslanie Barnabáša a Pavla antiochijským zborom ustanovuje tento vzor alebo model pre cirkev poapoštolskej éry.

Ján Šichula

Pavlove misijné cesty

V Jeruzaleme sa na Letnice po zostúpení Svätého Ducha sformovalo spoločenstvo veriacich v Ježiša Krista, ktoré je počiatkom Cirkvi (Skutky 2:47), ktorú zaslúbil zbudovať Pán Ježiš Kristus počas svojej pozemskej služby (Matúš 16:18). Evanjelium Ježiša Krista, dobrú správu o spasení z milosti, raná cirkev zvestovala najprv v Jeruzaleme a v jeho okolí a neskôr sa táto zvesť šírila do ostatných krajín vtedajšieho sveta.

Hlavným zdrojom informácií o šírení evanjelia z Jeruzalema až do všetkých končín zeme je kniha Skutkov. Z nej a z posledných veršov Evanjelií porozumieme, ako a prečo sa viera ranej cirkvi, ktorá bola založená na židovských Písmach a upierala sa k židovskému Mesiášovi, stala vierou nežidov, teda pohanov podľa tela.

Veľké prenasledovanie nasledovníkov Ježiša Krista, ktoré nastalo po smrti Štefana, je medzníkom v živote jeruzalemskej cirkvi a kresťanstva. Učenci sa pre veľké prenasledovanie zo strany jeruzalemských Židov rozpáchli do okolitých krajín. Na svojom putovaní zvestovali evanjelium a zakladali zbory, z ktorých v tej dobe dôležitú úlohu zohral zbor v sýrskej Antiochii. Tento zbor sa stal dôležitým miestom, z ktorého sa rozšírilo evanjelium do pohanského sveta (pozri tiež článok „Dvojité ustanovenie Pavla za apoštola“ na strane č. 9).

Historicky sa zbor v sýrskej Antiochii sformoval okolo roku 46 n. l. Jeho členovia boli pevní vo viere a tešili sa dobrej povesti medzi ostatným obyvateľstvom. Do tohto zboru priviedol Barnabáš Saula z Tarzu (Skutky 11:25). Počas pôstu a služby Pánovi Svätý Duch povedal zboru, aby oddelili Barnabáša

a Saula k dielu, ku ktorému ich povolal (Skutky 13:2). Zbor bol poslušný vedeniu Svätého Ducha, oddelil oboch k ich úlohe, požehnal ich a vyprevadil na ich prvú misijnú cestu.

Prvá misijná cesta (Skutky 13:1-14:28)

Trasa prvej misijnej cesty: Antiochia v Sýrii – Seleucea – ostrov Cyprus: Salamína – Paf – Malá Ázia (dnešné Turecko): Perga – Antiochia v Pizídii – Ikónia – Lystra – Derba – Lystra – Derba – Antiochia v Pizídii – Perga – Atália – Antiochia v Sýrii.

Doba cesty sa datuje do obdobia rokov 46 až 48 n. l. Najpravdepodobnejšie je, že cesta začala v roku 47 n. l.

Cyprus, Barnabášovo rodisko, bol prvým miestom ich svedectva. Barnabáš, Saul a ich pomocník Ján Marek navštívili najprv synagógy Židov a zvestovali im slovo Božie (13:5). V Pafe rímsky prokonzul Sergio Pavol, ktorý keď videl, čo sa stalo s čarodejníkom Elymasom, žasol nad učením Pánovým a uveril (pozri 13:6-12).

Kniha Skutkov neposkytuje žiadne štatistické údaje o výsledkoch misijnej práce na Cypre. Tu sa však stala zmena v misijnej skupine. V Skutkoch 13:2 sa o nej hovorí ako o Barnabášovi a Saulo-

vi. Chápe sa to tak, že Barnabáš tým, že bol uvedený na prvom mieste, bol vodcom skupiny. Saul je menovaný svojím židovským menom. V Skutkoch 13:13 však už čítame: „Potom Pavol a tí, ktorí boli s ním“. Tu je Pavol menovaný svojím pohanským menom a od tejto chvíle v knihe Skutkov pri opisovaní misijných ciest stojí Pavol vždy v popredí.

Stali sa ešte dve významné udalosti. Pavol so skupinou opustili Cyprus a odišli do Malej Ázie (dnešné Turecko) – do Pergy. To bol počiatok šírenia evanjelia do širších oblastí rímskeho impéria, rímskej ríše. V Perge sa od skupiny oddelil Ján Marek a odišiel do Jeruzalema. V Skutkoch nie je uvedený dôvod jeho oddelenia a odchodu do Jeruzalema.

V pizídskej Antiochii v sobotný deň misijná skupina vošla do synagógy a predstavení synagógy vyzvali Pavla, aby prehovoril. Jeho kázeň je zaznamenaná v Skutkoch 13:16-43. Kázeň sa svojou štruktúrou veľmi nelíši od kázania iných apoštolov z prvých kapitol Skutkov, je však v nej nový a silný dôraz na ospravedlnenie z viery v Ježiša Krista: „Nech vám je teda známe, mužovia bratia, že skrze toho sa vám zvestuje odpustenie hriechov, a od všetkého, od čoho ste v zákone Mojžišovom nemohli byť ospravedlnení, v ňom sa ospravedľuje každý, kto verí.“ (13:38-39). Aj apoštol Peter zvestoval odpustenie hriechov skrze Ježiša Krista (pozri napr. Skutky 3:19, 5:31 a ďalšie miesta). Dovedy však nikto tak jasne a nekompromisne ako Pavol neprehlásil, že ospravedlnenie je len na základe viery. Byť ospravedlnený znamená byť prehlásený za spravodlivého podľa Mojžišovho zákona. Ospravedlnenie z viery však vylučuje možnosť

ospravedlnenia zo skutkov zákona. To bolo to nové pri zvestovaní pravdy evanjelia Ježiša Krista (pozri ďalej aj list Rímskym 3:24-25, 5:1 a iné Pavlove epištoly). Táto skutočnosť (ospravedlnenie len zo samotnej viery a nie zo skutkov) nebola tak jednoznačne zrejماً ani v ranej cirkvi. Svedčia o tom udalosti, ktoré nasledovali po Pavlovom návrate do sýrskej Antiochie a stretnutie v Jeruzaleme kvôli sporu o obriezku (Skutky 15. kapitola). Nakoniec niet sa čomu čudovať, lebo aj Pán Ježiš svojich učeníkov na to upozornil v podobenstve o starom a novom víne: „A nikto, kto pije staré, nechce hneď nového, lebo hovorí: Staré je lepšie.“ (Lukáš 5:39).

Výsledok Pavlovej kázne bol dvojaký. Predovšetkým mala veľký ohlas u pohanských poslucháčov, ktorí prosili, aby im nasledujúcu sobotu rozprávali tie isté slová (verš 42) a nasledujúcu sobotu sa zhromaždilo skoro celé mesto počuť slovo Božie (Skutky 13:44). Židovská komunita bola však proti. Židia sa postavili do opozície evanjeliu, boli naplnení závišťou na jeho úspech u pohanov, protivili sa a rúhali sa (13:45). Pavol preto prehlásil, že sa obracajú k pohanom a „Keď to počuli pohania, radovali sa a oslavovali slovo Pánovo, a uverili všetci, koľko ich bolo odriadených do večného života.“ (13:48). Jadrom nového kresťanského zboru v pizídskej Antiochii sa stali obrátení pohania.

K podobnej situácii došlo aj v Ikonii. Najprv vošli do synagógy a hovorili tak, že uverilo veľké množstvo Židov aj Grékov (pohanov; 14:1). Židia sa rozdelili a tí z nich, ktorí neuverili, urobili na misijnú skupinu útok a chceli ich ukameňovať (14:5), a preto apošto-

lovia opustili mesto a odišli do miest Lystry a Derby a ich okolia a evanjelizovali tam.

V Lystre zase došlo ku konfliktu s pohanstvom, keď Jupiterov kňaz so zástupmi mesta prehlásili Pavla a Barnabáša za bohov a chceli im obetovať. Pri tejto príležitosti mal Pavol možnosť zvestovať pohanom, ktorí nepoznali nič zo Starého zákona, jediného pravého Boha, ktorý *„učinil nebo i zem i more a všetko, čo je v nich, ktorý dáva dažde z neba a úrodné časy, naplňujúc nás pokrmom a naše srdcia veselostou.“* (pozri 14:15-17). Tomuto posolstvu mohol rozumieť každý aj zo zástupu pohanov.

V Lystre došlo ku kameňovaniu Pavla a tak druhého dňa spolu s Barnabášom odišli do Derby (14:19). Tu zvestovali evanjelium a získali mnohých za učeníkov. Keď v Derbe dokončili svoju prácu (zvestovanie evanjelia) vrátili sa tou istou cestou, ktorou prišli, späť do Lystry, Ikonie a pizídskej Antiochie pričom upevňovali učeníkov vo viere a vo vytrvalosti a po zboroch ustanovili starších (14:21-23). Cez Pergu prišli do Atálie a odtiaľ sa vrátili do sýrskej Antiochie, odkiaľ boli na misijnú cestu vyslaní.

Význam prvej misijnej cesty apoštola Pavla bol veľký. Pavlovi sa osobne dostalo vodcovské miesto v cirkvi a bol postavený na roveň s ostatnými apoštolmi. Uverilo veľa ľudí a vznikli zbory, v ktorých vo väčšine už boli veriaci z pohanov. Veľmi dôležitým výsledkom bolo upevnenie Pavlovho učenia o ospravedlnení z viery a nie zo skutkov!

Spor o obriezku (Skutky 15:1-29)

Rýchly nárast veľkého počtu uverivších z pohanov podľa tela vyvo-

lal v cirkvi problém: Do akej miery pohanovia, ktorí uverili v Ježiša Krista ako v Mesiáša a prijali ho za svojho Spasiteľa a Pána, majú zachovávať požiadavky a predpisy Mojžišovho zákona? Vedeli, že Ježiš Kristus seba a svoje slovo povýšil nad Mojžiša i nad prorokov – nad služobníkov. Vedeli, že je Božím Synom a že Syn je väčší nad služobníkov (pozri Židom 3:1-6). Misia medzi pohanmi, ktorí nevedeli nič z Mojžišovho zákona, z ktorých však mnohí uverili a boli pripojení k Pánovi, boli prijatí do cirkvi, do kresťanských zborov, rozdelila mienku vodcov cirkvi. Prvou známkou napätia medzi nimi už bol Petrov rozhovor s kresťanmi zo Židov v Jeruzaleme po jeho návrate z Kornéliovho domu.

Na rozriešenie tohto problému a pre odpoveď na nastolenú otázku sa zišli v Jeruzaleme apoštoli a starší, aby uvážili o tejto veci (15:6). Na tomto stretnutí Pavol a Barnabáš porozprávali prítomným o svojej misii medzi pohanmi. Pritom zdôraznili *„aké mnohé divy a zázraky činil Boh skrze nich medzi pohanmi.“* (15:12). Tým vlastne povedali to, že Boh potvrdzoval Pavlovo kázanie a učenie o spasení (ospravedlnení) iba z viery vo vzkrieseného Ježiša Krista bez skutkov zákona. Zhromaždenie dospelo k záveru, že Boh, ktorý pozná srdcia, nerobí nijakého rozdielu medzi Židmi a pohanmi a vierou očisťuje srdcia. Boh sa rozhodol rovnako spasit' aj pohanov, ktorí ho budú hľadať a spasenie pre oboch je na ten istý spôsob, a to skrze milosť Pána Ježiša Krista, a nie skrze skutky zákona.

Tento záver bol urobený a prijatý celým zhromaždením bratov, všetký-

mi prítomnými. Tento záver bol po Barnabášovi, Pavlovi, Júdovi a Sílasovi poslaný do zboru v Antiochii, kde bol prijatý s veľkou radosťou (15:30-31). Júda a Sílas povzbudzovali a posilňovali bratov, ktorí ich po nejakom čase prepustili s pokojom k tým, ktorí ich poslali. Sílas sa však rozhodol zostať v Antiochii (15:32-34).

Druhá misijná cesta (Skutky 15:36-18:22)

Pavol a Barnabáš zostali v Antiochii a spolu s inými vyučovali a zvestovali slovo Pánovo (15:35). Po nejakom čase navrhol Pavol Barnabášovi: „*Nože sa vrátme a ponavštevujeme svojich bratov po všetkých mestách, v ktorých sme zvestovali slovo Pánovo, a vidzme, ako sa majú.*“ (15:36).

V tomto návrhu je pre misijnú prácu obsiahnutý nový a dôležitý prvok. Evanjelizácia nemá skončiť zvestovaním evanjelia, ale má byť doplnená vyučovaním obrátených, spravovaním a upevňovaním zborov – teda následnou starostlivosťou (prácou).

Medzi Pavlom a Barnabášom však došlo k nedorozumeniu kvôli Jánovi Markovi, a tak sa rozdelili. Barnabáš odišiel s Markom na Cyprus (15:39) a Pavol si k sebe vybral Sílasa a vypravil sa s ním severnou Sýriou do Cilície a upevňovali zbory (15:40).

Trasa druhej misijnej cesty: Antiochia v Sýrii – Derbe – Lystra – Ikónia – Antiochia v Pizídií – Troada – Neapolis – Filipy – Amfipolis – Tesaloniky (Solún) – Berea – Atény – Korint – Konchry – Efez – Cezarea – Jeruzalem – Antiochia v Sýrii.

Doba cesty: Druhá Pavlova misijná cesta sa uskutočnila v rokoch 49 až 52 n. l. Niekedy v roku 53 sa Pavol vracia späť do sýrskej Antiochie.

Pavlova skupina tentokrát cestovala po súši. Najprv ponavštevovali zbory, ktoré vznikli pri predchádzajúcej misijnej práci, povzbudzovali ich a upevňovali: „*A ako chodili po tých mestách, vydávali im zachovávať ustanovenia, usúdené od apoštolov a od starších, ktorí boli v Jeruzaleme.*“ (16:4). Tak sa dostali až do Derby a Lystry. Tu sa Pavol stretol s Timoteom, mladým obráteným mužom, ktorého matka bola Židovka a otec Grék. Timoteus sa medzi bratmi v Lystre a Ikónii tešil dobrej povesti, bratia mu dávali dobré svedectvo (16:2). Timoteova matka a stará matka vychovávali Timotea v poznaní Písem (2. Timoteovi 1:5 a 3:14-15). Pavol vzal Timotea so sebou na ďalšiu cestu. Rozpoznal v ňom cenného spolupracovníka a budúceho vodcu (Židom 13:17).

S Timoteom bol však pre Pavla spojený nový problém. Židovské obyvateľstvo, ktoré už aj tak bolo nepriateľsky naladené voči Pavlovi a jeho posolstvu, by mohlo neobrezaného Timotea, syna pohanského otca, odmietnuť. Podľa ustanovenia starších a apoštolov na stretnutí v Jeruzaleme, ktoré Pavol teraz po zboroch oznamoval, obriezka k spaseniu nie je potrebná (nutná). Napriek tomu Pavol Timotea obrezal. Timoteus bol svojím pôvodom polovičný Žid, výchovou však bol celým Židom, preto obriezka Timotea nebola ústupkom judaistov a prestúpením zásady, že pohania podľa tela sa nemusia podrobovať Mojžišovmu zákonu (a teda aj obriezke), pretože Timoteus nebol považovaný za pohana. Obriezka Timotea bola ústupkom, ktorý nenarušil žiadnu zásadu (ani závery jeruzalemského stretnutia), odstránil však prekážky, ktoré by sa

Pavlovej misijnej práci mohli zo strany Židov v tejto oblasti stavať do cesty. Vidíme to aj z textu: „*A tak pevneli zbory vo viere a množili sa hojne počtom čo deň.*“ (16:5).

Potom, ako prešli Frýgiu a Galatskú krajinu, prišli do Troady, lebo im Duch Ježišov nedovolil ísť do Bitýnie. V Troade sa stali dve udalosti:

Prvá: Pavol mal videnie, v ktorom ho nejaký muž z Macedónie prosil, aby prišiel do Macedónie a pomohol im (16:9). Pavlova skupina z toho vyrozumela, že ich posielajú Pán (16:10), aby tam zvestovali evanjelium.

Druhá: Tu sa k nim pripojil Lukáš, lekár, autor jedného Evanjelia a knihy Skutkov. Vidieť to z veršov 8 a 10. Vo verši 8 je opis Pavlovej skupiny v 3. osobe mn. č. (oni *zišli dolu...*), ale vo verši 10 je už použitá 1. osoba mn. č. (*hneď sme..., aby sme...*). Lukáš sám seba nikde nemeňuje, ale o jeho prítomnosti v Pavlovej misijnej skupine a v jeho blízkosti svedčí používanie prvej osoby množného čísla.

Z Troady cez Neapolis prišli do Filíp, prvého mesta vtedajšieho Macedónska. V tomto meste bola malá skupina Židov, ktorá však nemala synagógu. K modlitebnému zhromaždeniu sa schádzali za mestom pri rieke. Pavol sa k nim pripojil a tam uverila Lýdia, prozelytka, ktorá predávala purpur. Lýdia ubytovala skupinu vo svojom dome.

V tomto meste Pavol vyhnal démona (veštického ducha) z otrokyne, ktorá veštením donášala svojim pánom bohatý zárobok – bola zdrojom ich príjmu (16:19). Títo vzbúrili mesto, chytili Pavla a Sílasa, priviedli ich pred veliteľov mesta. Tí ich nechali palicovať a posadiť do väzenia. Na druhý deň sa Pavol dovo-

lával svojich práv rímskeho občana, čo viedlo k ich prepusteniu. Pavol a Sílas opustili mesto (16:40). Tu končí text Skutkov písaný v prvej osobe množného čísla (*my*). Prvá osoba množného čísla sa objavuje až po Pavlovom opätovnom príchode do Filíp a k tomu došlo pri jeho tretej misijnej ceste. Prvá osoba mn. č. sa v Lukášovom vyprávání objavuje až v Skutkoch 20:5 (počkali *nás...*). Z toho dôvodu sa usudzuje, že Lukáš ostal vo Filipách ako kazateľ miestneho zboru a evanjelista pre jeho okolie.

Vo Filipách sa odohrala jedna významná udalosť. Pavol a Sílas boli z väzenia zázračne vyslobodení a pritom uveril žalárnik a celý jeho dom (16:25-34).

V Tesalonikách Pavol počas troch týždňov kázal v synagóge. Zvestoval im, že Ježiš Kristus je predpovedaný Mesiáš, ktorý musel trpieť a vstať z mŕtvych (17:1-3). Židovská komunita sa rozdelila. Niektorí z nich uverili a s nimi aj množstvo prozelytov a popredných žien mesta (17:4). Odpor tých Židov, ktorí neuverili, sa vystupňoval natoľko, že evanjelista nemohli ďalej v tomto meste zostať a preto v noci odišli do Beree (17:10), kde opäť vyhládali synagógu a zvestovali Ježiša Krista.

Beree je známa tým, že tam prijímali Pavlovo posolstvo vážne a skúmali z Písom každý deň, či je to tak, ako Pavol hovorí (17:11). Mnohí z nich, ako aj mnohí z pohanov, uverili evanjeliu. Dozvedeli sa však o tom Židia z Tesaloniky, prišli do Beree a pobúrili ľudí proti Pavlovi (17:13). Nato Pavol z Beree odišiel, ale Sílas a Timoteus ostali tam.

Pavol zišiel do Atén. Tam čakal na Sílasa a Timotea. Počas čakania hovoril jednak v synagóge so Židmi a aj

na tržisku s náhodnými občanmi. Tu sa stretol s novým typom odporcov, so vzdelanými posmešnými pohanmi, ktorí boli ochotní počúvať všetko nové, ale neochotní čomukoľvek uveriť. Epikurejskí a stoickí filozofi ho vzali na Aeropág, aby im tam predložil svoje učenie. Pavlovo kázanie najprv vzbudilo záujem. Táto kázeň je považovaná za výborné kazateľské dielo. Kázal im, že v skutočnosti existuje len jeden Boh, ktorý stvoril nebo a zem, na rozdiel od množstva božstiev, ktoré sa v tomto meste uctievali. Zvestoval Boha, ktorý sa človeku zjavil v jeho vnútri, hovoril o osobnom Bohu a zdôraznil nutnosť pokánia. Svoju kázeň však nemohol dokončiť pre pohrdavý posmech niektorých poslucháčov, ktorí mu zabránili, aby hovoril viac o zjavení Boha v osobe Ježiša Krista (17:32). Niekoľko málo ľudí sa však k Pavlovi pripojilo a uverilo.

Z Atén Pavol prešiel do Korintu. Korint bol veľkým a bohatým mestom plným prepychu, zábavy a nemravnosti. Tu sa stretol so Židom Akvilom a jeho ženou Priscilou, ktorí prišli do Korintu z Ríma, odkiaľ boli vyhnaní spolu s ostatnými Židmi počas vlády cisára Claudia. Sem za Pavlom prišli z Macedónie Sílus a Timoteus. Pavol zostal v Korinte jeden a pol roka a učil slovo Božie (18:11).

Najprv hovoril v synagóge a presviedčal Židov i Grékov, že Kristus je Ježiš (18:5). Reakcia návštevníkov synagógy bola taká, že Pavol odtiaľ musel odísť: *a odíduc odtiaľ prišiel do domu istého bohobojného muža, menom Títa Justa, ktorého dom splýval so synagógou* (18:7).

Po odchode z Korintu sa Pavol, spre-vádzaný Akvilom a Priscilou, preplavil cez Kenchry do Efezu. Tu sa zdržal len

krátko. V Efeze zanechal tento manžel-ský pár a cez prímorskú Cezareu prišiel do Jeruzalema a odtiaľ späť do sýrskej Antiochie (18:21-22). Bola to jeho posledná návšteva zboru, ktorý ho vyslal na misijné cesty.

Tretia misijná cesta (Skutky 18:23-21:19)

Trasa cesty: Antiochia v Sýrii – Tar-zus – Derbe – Lystra – Ikónia – Antióchia v Pisídií – Efez – Pergamon – Troada – Neapolis – Filipy – Apollonia – Tesaloniiky – Berea – Korint – Berea – Tesaloniiky – Apollonia – Amfipolis – Filipy – Neapolis – Assos – Mitiléna – Milét – Kós – Rodos – Patara – Týrus – Ptole-maida – Cezarea – Jeruzalém.

Doba cesty: 53-58 n. l.

Keď Pavol pobudol nejaký čas v sýrskej Antiochii, znovu odtiaľ odišiel a chodil po Galatskej krajine a Frýgii a upevňoval učeníkov (18:23). V tomto období prišiel do Efezu vzdelaný Žid z Alexandrie (Egypt) menom Apollo, muž výrečný a mocný v Písmach, ktorý kázal Krista znajúc len krst Jánov (18:24-25). Poznanie Apolla nebolo chybné, bolo len nedostatočné. Akvila a Priscila ho vzali k sebe a dôkladnejšie ho vyučili Božej ceste (18:26). Apollo potom, ešte pred príchodom Pavlovým, opustil Efez a s odporúčením od bratov prišiel do Achaje, kde sa stal jedným z vedúcich obrancov viery v Ježiša Krista (18:28). Neskôr o ňom čítame ako o Pavlovom blízkom priateľovi a spolupracovníkovi (1. Korinským 16:12; Títovi 3:13).

Pavol stretol v Efeze asi 12 učeníkov, ktorí nevedeli, že Svätý Duch už prišiel (zostúpil). Vysvetlil im, že Jánov krst je nedostatočný k plnému kresťanstvu, pretože veriaci majú byť naplňovaní

Svätým Duchom a nielen činiť pokánie. Pavol doplnil úprimnú, ale nedokonalú vieru týchto ľudí a oni sa dali pokrstiť na meno Pána Ježiša (19:1-7).

Pavol sa tu stretol ďalej so silným okultizmom. Boh však skrze Pavlove ruky konal veľké divy (18:11). Mnohí, ktorí uverili, vyznávali a priznávali svoje viny a mnohí z tých, ktorí sa zapodievali čarami, poznávali svoje knihy a pálili ich (19:18-19).

Pavol viac ako dva roky kázal v Efeze, najprv asi tri mesiace v synagóge a potom v škole istého Tyrana (18:8-9). Služba apoštola Pavla v Efeze bola jedinečná a úspešná. Svojim kázaním a vyučovaním ovplyvnil obyvateľov Efezu a celého okolia: „*takže všetci, ktorí bývali v Ázii, počuli slovo Pána Ježiša, Židia i Gréci.*“ (19:10). Mnohí uverili v Pána Ježiša a miestni výrobcovia modiel utrpeli finančné straty (19:26-27). Efezský zbor sa stal na dlhé obdobie streiskom misie a pevnosťou kresťanstva.

Pavol prešiel cez Macedóniu do Grécka, kde pobudol tri mesiace. Pritom vyučoval, napomínal a upevňoval učeníkov. Usudzujeme, že vo Filipách sa k Pavlovi pripojil Lukáš a sprevádzal ho po Macedónii, Achaji a potom aj späť až do Jeruzalema, lebo od Skutkov 20:5 (čo je už popis Pavlovej spiatocnej cesty) opäť v Lukášovom rozprávaní nachádzame vyprávania v 1. osobe množného čísla.

Pavol chcel zostať v Jeruzaleme len krátku dobu, lebo sa chcel vydať na ďalšiu misijnú cestu. Vytýčil si ďalšie cesty a plány. Pavol si ešte v Efeze predsavzal, „*že keď prejde Macedóniu a Achaju, pôjde do Jeruzalema a povedal: Potom, keď budem tam a odbavím sa, musím vidieť aj Rím.*“ (19:21).

O ďalších príbehoch a udalostiach Pavlovho života vypráva Lukáš v nasledujúcich kapitolách knihy Skutkov.

Drahoslav Vajda

Ukončenie Pavlových misijných ciest

Skutky 20:3 až 21:17

Tretia Pavlova misijná cesta sa chýli ku koncu. Pavol hovorí o návšteve Jeruzalema a tam sa aj uberá. Na spiatocnej ceste sa ešte nakrátko zastavuje v Troade a Miléte.

V Troade Pavol kázal večer v prvý deň týždňa, teda v nedeľu (podľa kalendára vtedajších dní), kedy sa učeníci zhromaždili, aby lámali chlieb (20:7). Podľa biblických komentárov, záznam o tomto zhromaždení je najstarším opisom kresťanského zhromaždenia. Zhromaždenie končilo Večerou Pánovou. Pavol zrejme kázal, vyučoval, vysvetľoval a svoju reč pretiahol až do polnoci, lebo na druhý deň mal odísť z tohto mesta a už sa sem nemal vrátiť.

Pavol si s bratmi mal veľa čo povedať, lebo rozhovory trvali až do rána (20:11).

Druhú zastávku Pavol urobil v Miléte, v prístave na západnom pobreží Ázie (západné pobrežie dnešného Turecka). Pavol si predsavzal, že v Jeruzaleme bude na Letnice, preto sa rozhodol nezastaviť sa v Efeze (20:16). Z Miléty poslal pre starších efezského zboru, aby sa s nimi pohovárал a rozlúčil, ponapomínal a varoval ich pred budúcimi nástrahami. V jeho reči sa objavuje akoby

zhrnutie jeho doterajšej misijnej činnosti (20:18-36). Z Pavlových slov cítiť jeho odovzdanosť Pánovi a plné podriadenie sa vedeniu Svätým Duchom. Pavol vie, že v Jeruzaleme ho čakajú ťažkosti a putá (20:22-23) a svoju misijnú prácu v Ázii považuje za skončenú (20:25).

Lod', ktorou cestovali, sa zastavila v Týre, aby zložila náklad, a tam sa Pavlovi skrze učeníkov dostalo varovanie, aby nechodil do Jeruzalema (21:4). Na ďalšej zastávke v Cezarei v dome evanjelistu Filipa, kam z Judska prišiel prorok Agabus, dostal Pavol ďalšie proroctvo o svojom zajatí v Jeruzaleme (21:10). Pavol však svoje rozhodnutie nezmenil: „...ja som hotový nie len sa dať poviazať, ale i zomrieť v Jeruzaleme za meno Pána Ježiša.“ (21:13). Pavol prišiel do Jeruzalema a naplnili sa slová, ktoré mu oznamoval Svätý Duch o tom, že tu bude pviazaný (uväznený) a vydaný pohanom (21:11).

Príchodom do Jeruzalema sa ukončila najaktívnejšia časť Pavlovej misijnej činnosti. Jeho misijné cesty trvali približne necelých 10 rokov. Za túto dobu Pavol pohanom priniesol evanjelium milosti, spasenia z viery v Ježiša Krista a na území tiahnucom sa od sýrskej Antiochie až do Macedónie a Grécka založil mnoho zborov. Vychoval si mnohých spolupracovníkov a nasledovníkov ako Lukáša, Timotea, Títa a ďalších, ktorí boli schopní pokračovať v misijnej práci a vedení zborov a ktorí ďalej zachovávali učenie Kristovo a učenie apoštolov (Skutky 2:42, 2. Timoteovi 3:10).

Napriek mnohým prekážkam Pavol budoval a upevňoval cirkev z pohanov na základe Božej milosti a učenia, ktoré mu bolo zjavené Svätým Duchom.

Napísal niekoľko epištol (listov), ktoré sú základom pre učenie a prax kresťanskej viery. Plánoval cestu do Ríma a Španielska, čomu môžeme rozumieť tak, že jeho túžbou bolo naplniť celú Rímsku ríšu evanjeliom Božieho kráľovstva. V Jeruzaleme bol uväznený, ale aj napriek tomuto obmedzeniu jeho vernosť Pánovi, horlivosť a oddanosť v službe evanjelia, neskončili.

Drahoslav Vajda

Dobrá správa

V tom článku budeme písať o evanjeliu, teda o dobrej správe v troch bodoch:

Prvý bod – *evanjelium je jedinečná správa.*

Druhý bod – *evanjelium sa šíri jedinečnou metódou, jedinečným spôsobom.*

Tretí bod – *ten, kto verí v evanjelium, žije jedinečný život.*

1. Evanjelium – jedinečná správa

„Lebo slovo kríža je tým, ktorí hynú, bláznovstvom; ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou.“ (1. Korintským 1:18).

V Pavlových listoch do Korintu je evanjelium opísané viacerými spôsobmi a prepojeniami. Napr. Pavol hovorí o slove kríža, pretože – ako dobre vieme – v tejto dobrej správe o ceste spasenia, je správa o kríži a vysvetlenie významu kríža ústrednou správou.

Boží Syn prišiel z večnosti, stal sa človekom, vtelil sa, žil dokonalý, bezhriešny život, vykonal obrovské množstvo zázrakov a divov, odovzdal pravdivé učenie o Otcovi, o sebe samom, o Svätom Duchu, o pláne spasenia, ale nakoniec jeho pozemský život vrcholí na kríži. Tam zomiera strašnou smrťou ukrižovania. Na kríži preleje svoju krv, zaplatí cenu za hriechy ľudí a „*učinil ... zmluvu čiže závet*“ (Židom 9:17). Potom je pochovaný (uložený do hrobu), na tretí deň vzkriesený a slávne vzatý k svojmu Otcovi.

Evanjelium, ako dobrá správa pre hriešnika o ceste spasenia, musí mať v sebe tieto výpovede o kríži. Musí bezpodmienečne komunikovať pravdu, že iba cez Kristov kríž a cez zástupné dielo Pána Ježiša, je hriešnik zmierený s Bohom a dostáva odpustenie hriechov,

dostáva Svätého Ducha, začína preňho nový život, život v posvätení. Slovo kríža je jadrom, je centrom v evanjeliu, ktoré sú kresťania povinní ohlasovať hynúcemu svetu.

Evanjelium je jedinečné, lebo len evanjelium zo všetkých správ na svete, je Bohom ustanovené k tomu, aby dalo ľuďom spasiteľné pravdy. Preto si neustále, v kázňach, vo vyučovaní pripomínáme, že existujú pravdy, spasiteľné pravdy, z ktorých pozostáva evanjelium ako správa pre hriešnikov. Sú to pravdy, ktorým človek musí veriť, aby bol spasený. Sú to pravdy, ktorým keď človek neverí, nie je a nemôže byť spasený.

Jedinečnosť evanjelia je zároveň v tom, že v Božom pláne spasenia uskuotočňuje dvojakú úlohu. Na jednej strane oznamuje, že tí, ktorí na evanjelium neodpovedia vierou a pokáním, hynú – to je zarmucujúca, hrozná a tragická skutočnosť. Na druhej strane sú tí, ktorí prijali evanjelium, a títo spasenie dosahujú. Pavol toto vysvetľuje kontrastom, keď hovorí: „Lebo slovo kríža je tým, ktorí hynú, bláznovstvom; ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou.“ (1. Korintským 1:18).

Správa je rovnaká pre obidve skupiny. Nemáme jedno evanjelium pre tých, ktorí hynú, a druhé evanjelium pre tých, ktorí dosiahnu spasenie. Evanjelium je

jednou a tou istou správou pre všetkých, ale vyvoláva dvojakú reakciu, ľudia naň reagujú dvojakým spôsobom. Cez evanjelium nastáva rozdelenie ľudstva na tých, ktorí evanjelium prijali, a na tých, ktorí ho neprijali (ktorí ho odmietli). Čiže Pavol nám v princípe hovorí – je to nástroj v Božej ruke, ktorým sa deň za dňom na tejto planéte niečo deje. Jedna skupina ľudí, žiaľ, v tragédii odmietnutia evanjelia hynie. Druhá skupina ľudí ho prijíma a dosahuje život. Pýtame sa: „Čím je evanjelium jedinečnou správou?“ Odpoveď je: „Iba táto jediná správa v Božej ruke, v ruke nebeského Otca, dosahuje tento účinok.“

„Lebo je napísané: Zahladím múdrosť múdrych a rozum rozumných zavrhnem.“ (1. Korintským 1:19). V tomto verši sa Pavol odvoláva na citát z Izaiáša 29. Apoštol Pavol v 1. liste do Korintu v prvej a druhej kapitole vysvetľuje a dáva do kontrastu ľudskú múdrosť s proroctvom z knihy Izaiáša z 29. kapitoly: *„A tak povedal Pán: Pretože sa blíži tento ľud, svojimi ústami a svojimi rtami ma ctí, kým svoje srdce vzdialil od mňa, a že ich bázeň, ktorou sa ma boja, je naučeným prikázáním ľudí, preto hľa, i ja učiním ešte iné divné veci s týmto ľudom, divné a predivné, a zahynie múdrosť jeho múdrych, a rozumnosť jeho rozumných sa skryje.“* (verše 13 a 14).

V Izaiášovi (29:13) je opis prázdnej, pokryteckej zbožnosti, ktorá sa v tom čase rozmohla v izraelskom národe. Mnohí ľudia síce robili, čo mali nariadené, ale bolo to prázdne, nebolo pri tom ich srdce. Bolo to bez vnútornej účasti, bez živej viery, bol to len formalizmus, mŕtva forma. Prorok Izaiáš predpovedal: *„preto hľa, i ja učiním ešte*

iné divné veci s týmto ľudom, divné a predivné, a zahynie múdrosť jeho múdrych, a rozumnosť jeho rozumných sa skryje.“ (Izaiáš 29:14). Do tohto stavu duchovnej prázdnoty je oznámené proroctvo, že Boh učiní nejaké divné veci a spôsobí to, že predstava o vlastnej múdrosti, o vlastnej spravodlivosti, o vlastnej dostatočnosti zahynie, stratí sa. Ako dôležitú súvislosť tiež spomeňme, že z Izaiáša 29 – konkrétne z verša 13 – cituje aj sám Pán Ježiš v Matúšovi 15:8.

Pavol v 1. Korintským cituje Izaiášovo proroctvo a pritom tieto slová (*zahladím múdrosť múdrych a rozum rozumných zavrhnem*) dáva do súvisu, do rámca toho, že evanjelium križa už je na svete, zvestuje, káže sa a prišlo aj do Korintu a citované slová sa už naplnili – *„Kde je múdry? Kde učený v zákone? Kde dišputant tohoto sveta? Či Boh neobrátil múdrosti tohoto sveta na bláznovstvo?“* (1. Korintským 1:20). Príchodom Pána Ježiša v tele sa naplnilo mnoho starozákonných proroctiev, ako sme to videli v Matúšovi 15:8, a ohlasovaním evanjelia po nanebovstúpení Pána Ježiša napĺňanie proroctiev ďalej pokračuje.

Tento text 1. kapitoly listu Korintským vedie k tomu, a to musíme vidieť, že príchodom evanjelia sa ďalej niečo deje, niečo, čo speje k očakávaniu konca vecí, ktorý však už je odkrytý v reakcií ľudí na evanjelium. Pavol hovorí: *„či Boh neobrátil múdrosti tohoto sveta na bláznovstvo?“* Evanjelium má ten účinok, že už teraz naisto odkrýva, ako Boh vidí mudrlanta tohto sveta z pohľadu posledného súdu. V tom, ako človek reaguje na správu o Kristovi, už dnes vidieť jeho koniec: alebo spasenie, alebo zahynutie.

Potrebujeme rozumieť, že príchodom evanjelia *de iure* nastáva koniec niektorých vecí. Tak je to aj s ľudskou múdrosťou: „*Lebo keď v múdrosti Božej svet skrze múdrosť nepoznal Boha, zalúbilo sa Bohu skrze bláznovstvo kázne spasit' veriacich.*“ (verš 21). Aj tento verš potvrdzuje tvrdenie, že evanjelium je jedinečná správa, ktorej účinok je spasenie tých, ktorí ju prijali. Múdrosť sveta to nedokázala a nedokáže, hoci by sa z ľudského pohľadu zdalo, že na to má. Opak je však pravdou.

21. verš chápme tak, že v *múdrosti Božej*, teda v Božom prozreteľnom pláne, ktorým si Boh riadi všetky veci a smeruje veci k cieľu, ktorý si určil, naplánoval, platia dve veci. Po prvé, svet v toku svojej histórie skrze svoju vlastnú múdrosť nepoznal Boha, svet nedokázal objaviť, pochopiť, porozumieť cestu spasenia, objaviť svoju núdzu a potrebu, sám od seba nerobí pokánie, nevolá na Boha. Po druhé, to čo svet zo svojich zdrojov nedokázal, to dokáže evanjelium všade, kde ho sprevádza pôsobenie Svätého Ducha. Až keď Svätý Duch v súčinnosti s evanjeliom vytvorí vieru, vtedy nie z ľudskej kapacity, z ľudského vzdelania, z ľudského poznania človek uvidí svoju núdzu a stratenosť a potrebu záchrany. A tak platí: *zalúbilo sa Bohu skrze bláznovstvo kázne spasit' veriacich.*

Preskúmame ďalej reakcie ľudstva, keď uplatníme základné biblické delenie na Židov a Nežidov. Židia si žiadajú znamenia (verš 22) – to toľkokrát vidíme v evanjeliách. Spomenieme si, ako Židia stále popudzujú Pána Ježiša, aby urobil znamenie? Problém so znameniami je ale v tom, že keď si človek začne žiadať znamenia, nikdy mu ich nie je dosť. Pri-

tom Pán Ježiš počas svojho pozemského života urobil znamení viac ako dosť.

Gréci zase hľadajú múdrosť (verš 22). Čo to presne znamená? Chceli počuť alebo čítať mimoriadne rozpracovaný slovný prejav, a to v štýle rečníckych štandardov prvého storočia. To s čím Pavol k nim prichádza, sa im zdá obyčajné, jednoduché. Pavlova kázeň nemala typické črty prejavu, aký bol vtedy charakteristický pre verejnú reč, ktorou si filozofi a rečníci chceli získať publikum a nasledovníkov. Nezodpovedala vtedajšiemu rečníckemu štýlu filozofickej špičky grécko-rímskej spoločnosti, lebo nebola preumelkovaná. Toto ale ešte neznamená, že Pavlova reč bola triviálna, že pozostávala len z jednoduchých dookola opakovaných skutočností. Pavol bol schopný mysliteľ, rečník a komunikátor, ale nebol rečník v štýle gréckych filozofov a rozšírených rečníckych škôl. Keďže toto často kresťanov pletie a neraz si prechováajú nepresné závery, vrátime sa k tomu viac v druhom bode.

„*My kážeme ukrižovaného Krista, Židom pohoršenie a Grékom bláznovstvo*“ (1. Korintským 1:23). Židia sú pohoršení na tom, že Mesiáš, Spasiteľ, zomrel potupne na kríži. Ved' On mal byť Kráľom, ved' On mal vyhnať Rimanov, ved' mal nadprirodzenou vojenskou mocou všetko vyriešiť. Grékom zase Pavlovo evanjelium, Pavlova kázeň, je bláznovstvom. Gréci sa z toho smejú a hlavne sa smejú zo vzkriesenia mŕtvych a konkrétne z toho, že Boh vzkriesil Ježiša Krista z mŕtvych – pre nich je to bláznovstvo (Skutky 17:32). Vzkriesenie z mŕtvych bolo pre nich bláznovstvo, lebo nevedeli chápať realitu Boha, Stvoriteľa, pravého

živého Boha, ktorý riadi históriu, ktorý má moc nad hmotou, nad životom, nad smrťou, ale: „...bláznivé Božie je múdrejšie ako ľudia a slabé Božie je silnejšie ako ľudia.“ (1. Korintským 1:25). Grécka filozofia neprežila spoločenské zmeny, stala sa minulosťou. Evanjelium tu je dodnes, rovnako živé a rovnako mocné zmieriť človeka s Bohom a dať mu večný život.

2. Evanjelium sa šíri jedinečnou metódou, jedinečným spôsobom

Táto dobrá správa sa šíri jedinečnou metódou. „A ja, keď som k vám prišiel, bratia, neprišiel som vo vznešenosti slova alebo múdrosti, zvestujúc vám svedectvo Božie. Lebo som nebol usúdil vedieť nič iné medzi vami okrem Ježiša Krista, a to toho ukrižovaného. A moja reč a moja kázeň nezáležala v presvedčavých ľudskej múdrosti slovách, ale v dôkaze Ducha a moci, aby vaša viera nebola v ľudskej múdrosti, ale v moci Božej.“ (1. Korintským 2:1-2 a 4-5).

Pavol prichádza do miest ako Korint a Atény, ktoré v tých časoch patrili k centráram vzdelanosti a kde žila rôzna intelektuálna špička. Keď sa rozpomína na svoj príchod do Korintu, zdôrazní prekvapivú zvláštnosť svojho prístupu: „neprišiel som vo vznešenosti slova alebo v múdrosti, zvestujúc vám svedectvo Božie.“ Pavol sa úmyselne vzdal typických metód prejavu a komunikácie tých čias. Dôvod bol ten, že nechcel, aby došlo k pomýlenému záveru, že jeho správa, jeho zvesť je účelová, a tiež nechcel, aby sa stratila uprostred množstva alternatívnych možností, ktoré sa vtedy predkladali. Celý čas dôveroval v aktívne pôsobenie Svätého Ducha, spoliehal sa, že Boh má moc otvoriť ľu-

dom srdcia a dať im rozoznať, že to, čo Pavol oznamuje, nemá pôvod v človeku, ale zrodilo sa v Božej mysli.

Druhá vec ale je, že tieto Pavlove slová si nesmieme vykladať v zmysle, že Pavol prišiel len s nejakými jednoduchými slovami, triviálnymi vetami o ukrižovanom Kristovi, ktoré stále dookola opakoval. V takejto pomýlenej predstave by sa jeho štýl kázania chápal tak, že Pavol v Korinte stále iba opakoval vety: kážem vám Krista a iba Krista, uverte v Ježiša, učiňte pokánie a takto dookola. Takéto chápanie jeho prejavu by bolo nesprávne.

Keď sa pozrieme na jeho kázeň v Lystre a v Derbe, kde kázal pohanom, vidíme, že má štruktúru, rozvíja argument, buduje postupne a cielene konkrétne posolstvo. Od Boha Stvoriteľa prejde Pavol k Božiemu svedectvu v tvorstve. Káže im o tom, že Boh nás nenechal bez svedectva. Chce, aby sme ho hľadali, hoci nie je ďaleko od nikoho z nás. A potom do toho káže Pána Ježiša a volá ľudí, aby sa odvrátili od modlárstva.

Pavlove kázne boli v skutočnosti dlhšie, ako nám ich Lukáš podáva. Lukáš z nich dáva istý výťah. Nie je to tak, že Pavol kázal tri minúty, čo je asi čas, kým si my nejakú tú stať s jeho kázňou z Písma prečítame. Lukáš v Skutkoch prezentuje výťah podstatných bodov, ako keby osnovu Pavlovho kázania.

Tak isto, keď sa pozrieme na kázeň v Aténach, zistíme pozoruhodnú štruktúru. Všimnime si tiež, ako dôsledne Pavol vysvetľuje a oznamuje, akým pravý Boh je, a akým nie je: „Boh, ktorý učinil svet a všetko, čo je na ňom, súc Pánom nebies a zeme, nebyva v chrámoch, učinených rukou, ani sa mu neslúži ľudskými

rukami, to, ako čo by niečo potreboval, lebo ved' on sám dáva všetkému život a dych a všetko a učinil z jednej krvi všetok národ ľudí, aby bývali na celej tvári zeme, určiac vopred odriadené časy a medze ich bývania, aby hľadali Pána, ak by ho snád' len nejako nahmatali a našli, hoci nie je ďaleko od niktorého z nás.“ (Skutky 17:24-27).

Pavol buduje opis a zvestuje im, že Boh je skutočný, pravdivý a živý. Nedá sa vtessať do žiadnej materiálnej formy – je to živý, neviditeľný, večný Duch. Všetko stvoril, nedá sa umiestniť do nejakého chrámu, nedá sa mu slúžiť, ako keby niečo potreboval – hovorí im tieto veci, lebo ich predstava bola mylná. Búra a konfrontuje ich vlastné mylné predstavy o Bohu.

Rovnako neprehliadnime ako presne je vystavaný verš 27: „*aby hľadali Pána*“. Hovorí im, kto je Boh a hneď to spojí s tým, že Boha sme povinní hľadať. Vlastne všetko – celý vesmír i my sami – je tak stvorené, aby nás to pudilo hľadať ho. Žiaľ, tento plán je frustrovaný, ako to vysvetľuje ďalšia veta: „*ak by ho snád' len nejako nahmatali a našli*“. Hriech nás natoľko ovláda, že nie sme sami v sebe schopní Boha nájsť. Tento stav je hrozná tragédia, ved' celý čas živý Boh „*nie je ďaleko od niktorého z nás*“. Chyba nie je na strane Boha. Chyba je na strane nás, ľudí – v dôsledku nášho hriechu, našej viny.

Bolo by teda nesprávne vyložiť 2. kapitolu 1. listu Korinským tak, že Pavol detinským, mimoriadne triviálnym spôsobom opakoval tri vety dookola. Nie! Pavol odmietol istú konkrétnu filozoficko-rétorickú metódu komunikácie tých čias. Nechcel ju použiť (hoci nemusíme mať pochyby, že svojimi schopnosťami

by to zvládol), lebo mal na to dobrý dôvod – „*aby vaša viera nebola v ľudskej múdrosti, ale v moci Božej*“ (1. Korinským 2:5). Zvyšok druhej kapitoly vysvetľuje, v čom bol rozdiel medzi tým, čo Pavol predložil, a tým, čo zvykli rečníci tých čias poslucháčom predkladať.

Pavol dôveroval tomu, že keď verne odovzdá evanjelium a verne predloží všetky jeho prvky, i tie pohoršujúce, i tie o kríži, i o tom, že Ježiš Kristus je jediná cesta, že Boh sa ľudskou múdrosťou nedá pravdivo spoznať – vtedy Boh bude konať a usvedčí ľudí zvnútra. Slovo evanjelia oznámené verne má Božiu autoritu a moc. Rovnaká myšlienka ako v 1. Korinským 2:4-5 je aj v 1. Tesalonickým 1:5-6.

Zhrňme teraz tento druhý bod. Jedinečná metóda, to je verná kázeň, verná zvesť, verné volanie ľudí a presvedčanie o pravdách Božieho slova, o pravdách evanjelia. Patrí sem vysvetľovanie cesty spásy, volanie k pokániu a k viere v Ježiša Krista.

3. Evanjeliem – jedinečný život

So zvestou evanjelia bol spojený aj jedinečný život, ktorý apoštoli žili. V 2. Korinským 4:7-11 Pavol opisuje život apoštolov. Opisuje ich situáciu, ako žili, akými skúsenosťami prechádzali a každý veriaci to v menšej alebo väčšej miere zažije aj sám. „*A ja som bol u vás v slabosti a v bázni a triasol som sa mnoho*.“ (1. Korinským 2:3).

Ako si predstavujeme apoštolov a ich život? Jedna predstava by bola, že apoštolský dar a zmocnenie z nich urobilo super ľudí. Nikdy v živote sa nezľakli, nebáli, neprežili úzkosť, netriasli sa, nemali obavy z ničoho, proste išli po tejto

zemi ako taký ocelový robot, ktorého už nič nemohlo zastaviť. Taká predstava sa dá niekedy nadobudnúť a ľahko sa môže zrodiť aj v kresťanskej mysli.

V skutočnosti ale apoštolský dar a ich povolanie a uschopnenie bolo také, že človek sám v sebe bol slabý a úplne nedostatočný. Dokonca aj apoštol poznal všetky možné pocity a skúsenosti úzkosti a strachu, aké poznáme aj my.

Pavol stále mohol a musel ako apoštol povedať „*no ten poklad máme v hliených nádobách*“ (2. Korintským 4:7). Nádoby sa apoštolským pomazaním a uschopnením nezmenili. Ale Boh stále dopĺňal a konal to, čo nebolo v ich moci, a to cez ich slabosť a nedostatočnosť. Boh, Božia moc a Božie pôsobenie boli prítomné v ich živote, On bol vždy dostatočný. Táto skúsenosť je do veľkej miery principiálne spoločná všetkým kresťanom, pričom apoštoli ju zažívali takpovediac v maximálnej miere.

V živote apoštolov bolo veľa paradoxov, ktoré spolu existovali v jednej osobe služobníka, a ktoré sú na prvý pohľad nezmieriteľné v skúsenostiach jedného človeka. Pavol ich opisuje v 6. kapitole 2. listu Korintským vo veršoch 8-10: „*Cez slávu i pohanu, cez zlú i dobrú povest; ako bludári, a predsa pravdiví; ako neznámi, a dobre známi; ako zomierajúci, a hľa, žijeme; ako káznení, no nie usmrcovaní; ako smutní, avšak vždycky sa radujúci; ako chudobní, ale mnohých obohacujúci; ako ničoho nemajúci, a všetko v moci majúci.*“ Tieto verše vyjadrujú mnoho kontrastov, ktoré sprevádzali ich život v službe evanjelia.

Takýto bol život apoštolov. Ako čítame v 2. Korintským 6 až 7, ich život bol v trpezlivosti, v súženiach,

v nedostatkoch, v úzkostiach. Ďalej v úderoch, žalároch, nepokojoch, prácach, bdeniach, pôstoch, v mravnej čistote, v známosti, v zhovievavosti, v добрote, v Svätom Duchu, v nepokryteckej láske, v slove pravdy, atď. Pritom sa celý čas striktnie držali toho, že slovom, apelom a vysvetľovaním hlásali Krista. Ich život bol konzistentný s touto zvesťou a boli ochotní znieť čokoľvek, čo s tým prišlo.

Pavol chce ukázať, že asi paradoxnejší život nemal nikto, ako apoštoli pri šírení evanjelia. V menšej miere to pozná aj každé Božie dieťa. Niečo z toho vždy ochutnáme, keď sme skutoční kresťania, ale apoštoli toho vo svojom živote zakúšali najviac.

Pavol píše v ôsmom verši „*ako bludári, a predsa pravdiví*“ – a to je kresťanský život. To je tá zvláštnosť našich skúseností. Boh nás uistil o pravdivosti evanjelia a my ho zvestujeme uprostred sveta, v ktorom nás mnohí budú mať za bludárov a za ľudí, ktorí sa minuli života.

Apoštoli si celý čas boli istí, že majú odloženú novú zem, že už ich čaká, že je v nebesiach pripravená, a že nikto im ju nezoberie. Táto istota poháňala ich jedinečný život, život zvestovateľov evanjelia dobrej zvesti o Božej záchrane, o spasení. Rovnaká istota by mala poháňať aj nás. Nesmieme to vzdať, nesmieme sa zastaviť, nesmieme sa dať popliesť falošným mudrovaním sveta okolo nás.

Zoberme si povzbudenie zo života apoštolov, načerpajme, obnovme sa tam, kde to potrebujeme a žime evanjeliom ako jedinečnou správou, jedinečnou metódou a jedinečným životom.

Ján Šichula

Sedem veľkých právd kresťanstva

Ale vstaň a postav sa na svoje nohy, lebo nato som sa ti ukázal, aby som si ťa zvolil za služobníka a za svedka i toho, čo si videl, i toho, pre čo sa ti ešte ukážem vytrhujúc ťa z rúk izraelského ľudu a z moci pohanov, ku ktorým ťa ja teraz posielam, aby si otvoril ich oči, aby sa obrátili od tmy k svetlu a od moci satana k Bohu, aby dostali odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou, vierou vo mňa.

Skutky 26:16-18

Apoštolovi Pavlovi Kristus hneď pri jeho obrátení, na samom začiatku jeho kresťanského života, predložil sedem veľkých právd. Týmito pravdami sa kresťan rodí, žije nimi a správne má v poznaní týchto právd a vo viere v ne aj umrieť. Môžeme na ne pozerat' ako na sedem veľkých základných právd kresťanskej viery.

Prvá veľká pravda je o Bohu Otcovi a Božom Synovi

Je to pravda o Bohu a o Pánovi Ježišovi Kristovi alebo inak: o Otcovi a jeho Synovi. Všímnime si, ako Pán Ježiš vtedy, keď sa ukázal Pavlovi, na jednej strane oznámil, že ľudia sa musia obrátiť od moci satana k Bohu a na druhej strane predložil, že budú posvätení (oddelení) vierou v neho – totiž v Pána Ježiša. Osoby Otca a Syna sú tu nerozlučne spojené. Písmo bežne strieda a hovorí, že človek musí veriť v Pána Ježiša Krista – Božieho Syna – a musí veriť v Otca. Z toho, čo je Pavlovi predložené, je zrejmé, že nikto nebude poznať Boha inak ako cez spoznanie Božieho Syna. Preto Ježiš – Boží Syn, musí byť hlásaný, kázaný, vysvetlený, oznámený, aby ľudia mohli poznať Boha Otca. Toto je nerozlučná spojka v Biblii a nachádza sa aj krížom cez knihu Skutkov.

Druhá veľká pravda je o satanovi, padlom anjelovi a o horde nespravodlivých anjelov

Pán Ježiš Pavlovi hovorí: „*musia sa obrátiť od moci satana k Bohu*“. Satan existuje, je reálny, je to skutočná bytosť. Je to bytosť pôvodne stvorená ako mocný anjel, ktorý sa však v pýche vzbúril proti svojmu Stvoriteľovi a stal sa tvorom plným klamstva a skazy. Okrem neho existujú aj padlí anjeli (voláme ich tiež démoni), ktorí pôsobia v tomto svete tak, že oslepujú ľudí, zatvrdzujú ich srdcia, vyťahujú z nich Božie slovo a všemožne sa snažia, aby nevideli Krista. Robia všetko možné preto, aby ľudia nevideli a neporozumeli, že Kristus je Božia sláva, že Kristus je dokonalý božský obraz Otca, že Kristus je večný Boží Syn a že jeho dielo je k spaseniu postačujúce. Pavol s tým musí celý život počítať. A my tiež.

Tretia pravda je pravda o skazenosti a hriešnosti človeka, ktorý je od narodenia pod mocou hriechu a diabla

Pán Ježiš Pavlovi hovorí: „*musia sa obrátiť od tmy k svetlu a musia dostať odpustenie hriechov*“. Písmo nás jasne učí, že v každom jednom človeku, ktorý svoj život neodovzdal Kristovi, od narodenia vládne hriech. Boží verdikt nad nami je jednoznačný, všetci sme zhrešili, všetci sme hlboko pod čiarou Božích požiadaviek, všetci sme tak ďaleko od Božích svätých požiadaviek, ako je vzdialenosť z našej planéty na druhý koniec vesmíru. Tento náš hriešny stav je opísaný ako život v tme. Ak človek nevyjde z tmy, v ktorej žije od svojho narodenia, do svetla, do svetla Ježiša Krista, nedostane odpustenie hriechov. Ak sa toto v živote človeka nestane, je s ním zle tu na zemi, ale aj vo večnosti po smrti, pretože ho čaká spravodlivý trest za jeho hriechy.

Štvrtá pravda

Štvrtá veľká pravda je pravda o bezpodmienečnej nutnosti čím skôr sa obrátiť. V poverení, ktoré Pán Ježiš Pavlovi dáva, je ďalej zabudovaná pravda o nutnosti obrátenia. Obrátenie je nutnosť, ktorú musí každý jednotlivý konkrétny človek urobiť, ak má mať prospech a požehnanie z diela vykúpenia, ktoré sa takmer pred 2000 rokmi stalo na Golgotskom kríži. Pán Ježiš zomrel na kríži, zaplatil za hriechy, vstal z mŕtvych slávou Otcovou, a tým priniesol dokonalé vykúpenie a očistenie od hriechov. Ale pre koho? Nie pre všetkých automaticky, ale len pre tých, ktorí sa obrátia, len pre tých,

ktorí uveria. Takáto je veľká pravda o nutnosti obrátenia. Dielo sa stalo, ale človek nemá z neho úžitok, kým sa neobrátí k Bohu, neučiní pokánie (= uzná vlastnú hriešnosť a rozhodne sa odvrátiť od cesty vzbury a neposlušnosti) a neuverí v Ježiša Krista.

Piata veľká pravda je pravda o ospravedlnení

Toto je povedané slovami: *aby dostali odpustenie hriechov* – a týmto sa myslia tí, ktorí sa obrátia od tmy k svetlu, od moci satana k Bohu. Odpustenie všetkých hriechov je základná zložka ospravedlnenia. Čo presne pri ospravedlnení nastáva? Boh veriacemu odpúšťa všetky hriechy, v Kristovi ospravedľuje hriešnika a od tej chvíle ho vidí ako úplne spravodlivého (tiež hovoríme, že veriacemu človeku pripočítava Kristovu spravodlivosť). Pripočítanie spravodlivosti je totiž metóda alebo „mechanizmus“, ktorým sa úžitok z dokončeného diela Ježiša Krista aplikuje na konkrétneho jednotlivca. Základný prospech z tohto diela pre človeka je ten, že sú mu odpustené všetky hriechy, a to raz a navždy. Preto najväčšia bolesť a problém tohto národa nie je v tom, že v našej krajine sú ateisti – čistých ateistov je v našich končinách pomerne málo. Najväčším problémom je, že mnohí chcú veriť v Krista, len nie tak, že ich celých ospravedlní vo chvíli, keď v neho uveria, ale chcú mať namiesto toho systém spolupráce. Jednoducho, človek chodí niekde do kostola, snaží sa usilovne spolupracovať zvyčajne pod vedením a prostredníctvom ľudí, ktorí sa v danej cirkvi chápu ako kňa-

zi, a je presvedčený, že až keď v tejto spolupráci uspeje, nezlyhá alebo niečo v aktivitách nezanedbá, tak dosiahne ospravedlnenie a získa večný život. Toto však nie je cesta a ani spôsob ospravedlnenia, ktoré boli Pavlovi ako Kristovmu apoštolovi zjavené. Ak sa odkloníme od Pavlovho učenia, bude to mať pre nás smrteľné následky.

Šiesta veľká pravda je pravda o posvätení

Pán Ježiš pri svojom zjavení sa Pavlovi oznámil, že „*dostanú odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými, posvätenými vierou vo mňa*“.

Po odpustení hriechov nasleduje život v posvätení. Slovo posvätenie nesie v sebe základnú myšlienku oddelenia či postavenia stranou. Teda po odpustení hriechov človek dostáva podiel medzi tými, ktorí sú vierou v Ježiša Krista oddelení či postavení stranou. Každý úprimne veriaci v Ježiša Krista sa takto stáva oddelený (posvätený) pre Boha, pre jeho plán a pre službu jemu. V spojitosti s tým je zároveň navždy zmenené jeho vnútro. Dostáva Svätého Ducha a vďaka tomu je trvalo pripojený k Pánovi Ježišovi prostredníctvom toho istého Ducha. Posvätenie zároveň obsahuje ten rozmer, že kresťan v ňom rastie, resp. má nepretržite rásť, čo je Boží ideál pre jeho život. Ako zhrnutie tejto state zopakujeme to najpodstatnejšie – šiesta veľká pravda je o tom, že pri obrátení nastane trvalé oddelenie človeka pre Boha a službu jemu.

Siedma veľká pravda je pravda o úlohe viery

Je to viera v Božie sľuby a v osobu Krista, ktorou človek prijíma spasenie a nový život v Kristovi. Je to viera, o ktorej je reč vo verši 18: „*Aby dostali odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou, vierou vo mňa*.“ Je to viera a len viera, ktorá sprostredkuje spasenie, záchranu, obrátenie, ospravedlnenie a ktorá človeka prevedie do nového postavenia pred Bohom. Je to viera, skrze ktorú sa človek znova narodí, skrze ktorú môže rásť, patriť Bohu, slúžiť mu, poslúchať ho a nasledovať ho. Vidíme, že viera má strategicky dôležitú úlohu a nedá sa ničím nahradiť. Pre človeka niet väčšieho požehnanie, než mať živú vieru v srdci, lebo táto ho ako pevné lano spojí s jediným Záchrancom, Pánom Ježišom, podobne ako keď sa topiaci na rozbúrenom mori chyť lana, ktoré mu hodili zo záchranného člnu.

Čo má robiť človek kresťan od chvíle obrátenia?

Záverom tohto článku si ešte položíme otázku, čo mám robiť, ak sú tieto pravdy už bezpečne skryté v mojom srdci a vierou som si ich privlastnil. Taký človek má potom v prvom rade chcieť, aby sa obrátili ďalší. Má žiť v zelaní a snahe, aby ďalší poznali Ježiša Krista a boli spasení. A má tiež každý deň milovať tieto Božie pravdy a v nich rásť, lebo teraz už s ním idú celý jeho kresťanský život.

Ján Šichula

Nech sa vidí pri tvojich služobníkoch tvoje dielo a tvoja sláva nad ich synmi!

Žalm 90:16

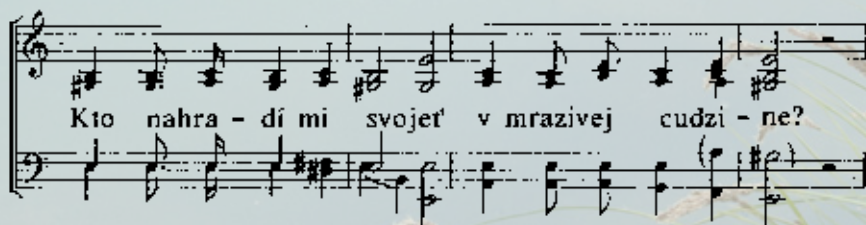
Kto dá mi silu k púti?

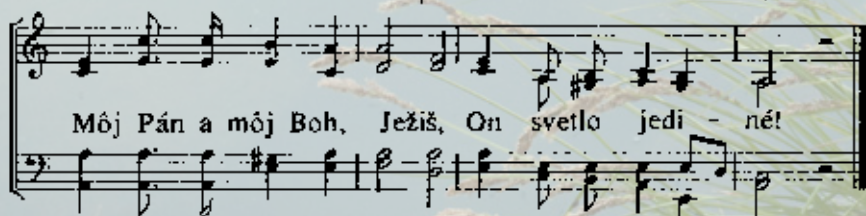
1. Kto dá mi silu k púti v d'alekú blaha ríš?

Kto osvíc - ti mi cestu, úska - lia, zrady skrýš?

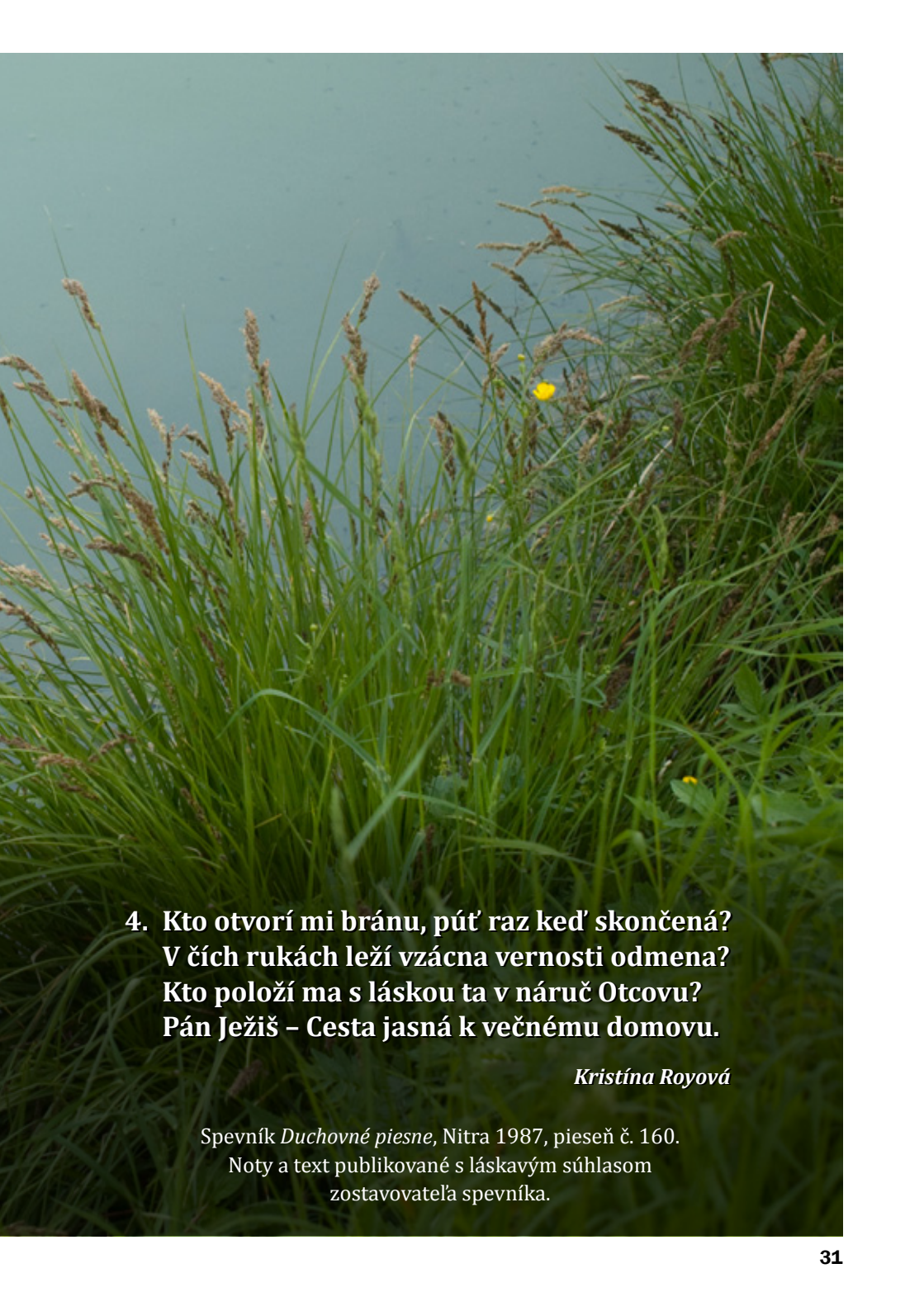
Kto nahra - dí mi svojet' v mrazivej cudzi - ne?

Môj Pán a môj Boh, Ježiš, On svetlo jedi - né!

2. Kto postaví sa k boku v hrozivých búrok čas?
Kto útechu dá srdcu, keď šťastie spáli mráz?
V hodinách tvrdej skúšky na koho zavolám?
Kto privinie ma k sebe? Ježiš, môj drahý Pán.
3. Kto posilní ma k práci, keď nieto uznania,
kto zotrie horké slzy bolesti, sklamania?
Kto naučí ma veriť, kde nezriet' pomoci?
Môj Spasiteľ, Pán Ježiš, mocný aj v nemoci.

**4. Kto otvorí mi bránu, púť raz keď skončená?
V čích rukách leží vzácna vernosti odmena?
Kto položí ma s láskou ta v náruč Otcovu?
Pán Ježiš – Cesta jasná k večnému domovu.**

Kristína Royová

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 160.
Noty a text publikované s láskavým súhlasom
zostavovateľa spevníka.

Pavol pred Agrippom

*Agrippa povedal Pavlovi: Dovoľuje sa ti hovoriť za seba.
Vtedy vystrel Pavol ruku a bránil sa:*

Skutky 26:1

V našej rodine boli udalosti, situácie, v ktorých sme boli preskúšaní vo viere. Týchto situácií bolo už dosť a v nich sme zistili a potvrdilo sa nám, že svoj život nemáme vo svojich rukách a že sa musíme spoliehať na Pána a ako kresťania inak ani robiť nemôžeme. V takom období som veľakrát prichádzal k textom, v ktorých apoštol Pavol hovorí o sebe, o svojom živote, o situáciách a udalostiach, ktorými prechádzal. Príklad jeho viery a spoľahnutie sa na Boha ma povzbudili a verím, že povzbudenie z jeho slov/svedectiev v týchto textoch môžeme stále čerpať aj dnes.

Stručná história Pavlovho uväznenia

Apoštol Pavol sa vracia z tretej misijnej cesty a prichádza do Jeruzalema. Tam dôjde k tomu, že Židia z Ázie pobúrili proti nemu ľud a zajali ho s odôvodnením, že Pavol všetkých a všade učí proti izraelskému ľudu, proti Mojžišovmu zákonu a Jeruzalemu (Skutky 21:27-28). Ich úmysel bol Pavla zabiť (Skutky 21:31). Skôr než sa však tak stalo, prišli rímski vojaci, poviazali Pavla a uväznili ho vo svojom tábore (väzení) v domnení, že vyvolal vzburu (Skutky 21:28). Pavol odteraz ostáva v rímskom väzení na veľa rokov. Počas tohto obdobia je viackrát vypočúvaný, bráni sa proti krivým obvineniam, ostáva však stále vo väzení.

Obhajuje sa hneď po zajatí na ceste do rímskeho tábora a na druhý deň pred Veľkou židovskou radou. Potom, ako sa tisícnik Klaudius Lyziáš dozvedel o úkladoch proti Pavlovi zo strany Židov, ktorí ho chceli úkladne zabiť, posla Pavla ako väžňa z Jeruzalema do Cezarey

k vladárovi Felixovi. Pavol je uväznený v Herodesovom paláci v Cezarei.

Felix pozval Pavlových žalobníkov z Jeruzalema a po piatich dňoch vypočul pred nimi Pavla (Skutky 24:1-23). Ďalšie vypočúvanie Pavla bolo pred Felixom a jeho ženou Druzillou (Skutky 24:24). Pavol zostáva uväznený v Cezarei na ďalšie dva roky. Felix končí v Cezarei svoje pôsobenie a prichádza jeho nástupca Poncius Festus (Skutky 24:27).

Keď do Cezarey prišiel kráľ Agrippa i Bernika pozdraviť Festa (Skutky 25:13-14), Festus mu predviedol väžňa Pavla (Skutky 25:23-27) a nasleduje Pavlova výpoveď/svedectvo pred Agrippom (Skutky 26:1-32). Po vypočutí pred kráľom Agrippom je rozhodnuté, že Pavol bude aj naďalej väznený a je poslaný do Ríma pred cisára (Skutky 26-32).

Pavol svedčí o Kristovom zmŕtvychvstaní

Text Písma z Pavlových obhajob ukazuje veľmi veľa zaujímavého a je v nich samozrejme aj evanjelium, ktoré Pavol

zvestuje prítomným svojou obhajobou. Pavol pred kráľom Agrippom prišiel k bodu, ktorý bol preňho veľmi dôležitý – a to bolo Kristovo zmŕtvychvstanie. „čo vy súdite, že je to neveriteľné, ak Boh kriesi mŕtvych?“ (Skutky 26:8); a vo verši 23 hovorí: „totiž, že či je to možné, aby Kristus mohol trpieť a či prvý zo zmŕtvychvstania mŕtvych bude zvestovať izraelskému ľudu i pohanom svetlo.“

Pavol používa zmŕtvychvstanie Kristovo ako argument. On sa už na zmŕtvychvstanie odvoláva ako na niečo, čo je fakt. V dnešnej dobe musíme veľmi zápaŕiť, aby sme dokázali Kristovo zmŕtvychvstanie, pretože ľudia naň už neveria a vytvorili si mnohé teórie, ktorými sa snažia vyvrátiť, že Kristus vôbec vstal z mŕtvych. Sú rôzne prehlásenia (teórie), ktoré hovoria, že Ježiš Kristus skutočne nezomrel, a že neskôr sa v hrobe, v tej chladnej jaskyni, prebral, teda, že nebol skutočne mŕtvy. Iná teória hovorí, že ľudia mali len halucinácie, keď tvrdili, že videli vzkrieseného Krista. Ale svedkov vzkriesenia bolo príliš veľa na to, aby sa Jeho zmŕtvychvstanie dalo odmietnuť. Iní ľudia si vytvorili teóriu, že to nebol Ježiš, a že ten vzkriesený nebol skutočný Kristus, ale že to bol niekto jemu podobný. Židia rozšírili fámu, že v noci k hrobu prišli učenáci a ukradli telo Ježiša, keď vojaci spali (Matúš 28:13).

Ľudia sú veľmi tvoriví, pretože vedome chcú zapierať Boha – nechcú sa mu poddať. Uveriť v Ježiša Krista a odovzdať mu život, je pre nich veľmi „rizikové“. Aj napriek týmto „teóriám“ svedectvo z mŕtvych vstania Ježiša Krista bola veľmi dobre známa udalosť a nedalo sa jej vyhnúť. Na nej stavia Pavol,

keď sa pred kráľom Agrippom bráni slovami: „*Lebo ved' kráľ vie o týchto veciach, ktorému i smelo hovorím, lebo som presvedčený, že nieto ničoho z toho, o čom by nevedel, lebo ved' sa to nepodialo volakde v kúte.*“ (Skutky 26:26). Neudialo sa to v kúte – a skutočne sú to udalosti, na ktorých stojí kresťanstvo, ved' Pavol hovorí v 1. Korintským 15:17 „*a ak Kristus nevstal z mŕtvych, márna je vaša viera, ešte ste vo svojich hriechoch.*“

Tieto udalosti boli pre Pavla kľúčové a bolo to niečo, o čo sa mohol oprieť a aj my dnes sa môžeme oprieť o to, že Kristus vstal z mŕtvych. On prvý a my potom neskôr. Toto je nádej, ktorú máme ako kresťania. Festus, ktorý bol pohan, vydržal Pavla počúvať až po zmŕtvychvstanie, ale ďalej mu boli Pavlove slová bláznovstvom.

Nebolo to prvýkrát, keď sa ľudia Pavlovmu svedectvu o z mŕtvych vstalom Kristovi smiali. Bolo tomu tak už aj v Aténach na Aeropágu: „*Ale keď počuli o vzkriesení z mŕtvych, jedni sa posmievali, a druhí povedali: Vypočujeme ťa o tom aj po druhé.*“ (Skutky 17:32). Čiže keď Pavol kázal, počúvali ho, ale keď hovoril o vzkriesení z mŕtvych, to bolo na ľudí už priveľa. Hoci Židia vo všeobecnosti nemali problém so vzkriesením z mŕtvych, pohoršovali sa nad zvestou, že skrze meno vzkrieseného Ježiša Krista dosiahne odpustenie hriechov každý, kto verí v neho. Pohania neverili vo vzkriesenie, preto reagujú na posolstvo o Kristovom zmŕtvychvstaní aj takýmto spôsobom: je im to bláznovstvom.

Ľudia by možno radšej chceli počuť nejaké vedecké teórie o záchrane človeka a večnom živote v zmysle, že záchrana príde tak, že veda objaví spôsob

ako uchovávať život a takým spôsobom človek bude zachránený na večnosť. Ale to, že niekto zomrel za nás, vstal z mŕtvych a dáva večný život – to nechceme prijať, to znie ako bláznovstvo.

Pre Grékov bol kríž bláznovstvom a pre Židov pohoršením. Aj dnes máme veľa takýchto „Grékov“, ktorí chcú počúvať „múdrosť“ – niečo, čo im pohladí myseľ, ale poslanstvo kríža počuť nechcú.

Stále máme aj „Židov“ – ľudí, ktorí sa snažia spasenie získať zo skutkov a chcú aj nás prinútiť k tomu, aby sme sa nejakým spôsobom dali pod zákon a týmto spôsobom dosiahli pred Bohom ospravedlnenie a spasenie. Evanjelium je preto pre Grékov bláznovstvom a pre Židov pohoršením.

Pavlova odpoveď Festovi bola: *„Ale Pavol povedal: Nebláznim, výborný Feste, ale hovorím slová pravdy a zdravého rozumu.“* (Skutky 26:25). Obrátil sa potom už nie na Festa, ale na Agrippu, pretože Agrippa bol Žid a vedel o týchto udalostiach: *„Lebo veď kráľ vie o týchto veciach, ktorému i smelo hovorím, lebo som presvedčený, že nieto ničoho z toho, o čom by nevedel, lebo veď sa to nepodia- lo volakde v kúte. Či veríš, kráľu Agrip- pa, prorokom? Viem, že veríš.“* (Skutky 26:26-27).

Keď si Agrippa vypočul Pavlovo svedectvo, keď počul o zmŕtvychvstaní, a keď počul to, čím sa Pavol obhajuje, tak reaguje slovami: *“Bez mála by si ma nahovoril stať sa kresťanom.“* (Skutky 26:28). Pavlova kázeň, Božie slovo a jeho svedectvo na kráľa Agrippu zapôsobili, oslovili ho.

Ale je veľký rozdiel medzi takmer byť kresťanom a byť naozaj kresťanom. „Takmer“ nestačí a „bezmála“ je málo

na to, aby človek mohol byť kresťanom. Pavol v tomto zmysle potom ďalej aj hovorí: *„Žiadal by som si od Boha, i bez mála i bez mnoha, aby si sa nie len ty, ale aby sa i všetci, ktorí ma dnes čujú stali takými, aký som i ja, okrem týchto pút.“* (Skutky 26:29). Kráľ Agrippa a aj ostatní konštatovali, že Pavol neurobil nič, čo by bolo hodné smrti alebo pút: *„Tento človek mohol byť prepustený, keby sa nebol odvolal na cisára.“* (Skutky 26:32).

Pavol bol poviazaný, bol v putách. V tomto zmysle ho nečakalo nič dobré a príjemné. Ale z jeho pohľadu on bol slobodný človek. Pavol vedel, že v jeho živote sa napĺňa Božia vôľa. Vedel, že Boh má s ním plán, zámer a spoliehal sa na neho.

Človek, ktorý prijal od Boha milosťou večný život, má veľkú slobodu. Skutočná sloboda je v tom, že môžeme robiť to, čo je správne. Nie je slobodou to, že si môžeme robiť, čo chceme, ale sloboda je, že môžeme robiť to, čo je Božia vôľa pre nás. Toto Pavol mal. Pavol bol slobodný, i keď mal na rukách putá. Pavol poznal Božiu vôľu pre svoj život a poznal ju aj v tejto konkrétnej situácii: *„Neboj sa, Pavle, lebo ako si pevne o mne svedčil v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme.“* (Skutky 23:11).

Pavla obvinili z mnohých vecí. Obvinili ho, že je sektár, že je bludár, že zneuctil chrám a pod., ale nič z toho, čo na neho žalovali, sa neukázalo pravdivé, nenašli nič proti nemu. Pavol mohol pred svojimi žalobcami a sudcami pokojne stať a s čistým svedomím povedať: Som nevinný. To je príklad aj pre nás, veriacich v Ježiša Krista, aby sme boli pre svet takýmto svedectvom, aby na nás nenašli vinu.

Pavol hovoril odvážne, bez kompromisov, aj keď by ho jeho vlastná reč mohla ohroziť. „*Lebo ak krivdím a spáchal som niečo hodné smrti, nezdráham sa zomrieť, ale ak je nič, čo títo na mňa žalujú, nikto im ma nemôže darovať. Na cisára sa odvolávam.*” (Skutky 25:11). Pavol hovorí: Ak si zaslúžim smrť, tak sa nezdráham zomrieť, a tak spravodlivo hľadajte na mne chybu. Hľadajte teda, či niečo proti mne máte. Pavol bol naozaj odvážny a nepotreboval zakrývať svoj život alebo nejakým spôsobom prispôbovať svoju reč.

Kráľ Agrippa a ostatní prítomní vtedy a mnohí ľudia dnes už počuli o tom, že tu bol Kristus, ktorý žil, bol ukrižovaný a bol pochovaný, ale na tretí deň vstal z mŕtvych. Pavlovo svedectvo o tom, ako sa stretol s Kristom a ako Kristus zmenil jeho život, je k dispozícii pre ľudí i dnes.

Otázka stojí aj dnes tak ako vtedy: Ako odpovieš na evanjelium? Odpovieš tak, ako odpovedal Agrippa, ktorý povedal: „*Bez mála by si ma nahovoril stať sa kresťanom.*” Takáto odpoveď je však smutná, lebo v živote človeka nič nerieši. Takýto človek ostáva aj naďalej vo svojich hriechoch, ostáva aj naďalej na ceste, ktorá vedie do zahynutia.

Možno sa po takomto kázaní a svedectve rozhodneš: „Tak dobre, aj nabudúce prídem a budem počúvať.” Ale ak zase neučiníš krok viery a neuveríš v Krista, ostáva všetko aj naďalej tak ako predtým. Pavol by bol dal všetko za to, aby ľudia, ktorí tam boli a počúvali ho, uverili, a aby boli oslobodení tak, ako bol on slobodný, oslobodený pravdou. Tak aj my – kážeme, svedčíme, zvestujeme evanjelium Ježiša Krista, toho ukrižovaného a z mŕtvych vstalého a voláme ľudí k Bohu.

*Teda za Krista posolstvom, ako čo by sám Boh napomínal skrze nás,
prosíme za Krista, zmierte sa s Bohom!*

2. Korintským 5:20

Peter Jurčo

Pavlovo obrátenie

A tu na poludnie, na ceste som videl, ó, kráľu, z neba nad jasnosť slnka jasnejšie svetlo, ktoré razom obklúčilo mňa i tých, ktorí išli so mnou. A keď sme všetci padli na zem, počul som hlas, ktorý mi vravel hebrejským nárečím: Saule, Saule, prečo ma prenasleduješ? Tvrdo ti bude proti ostňu sa vzpečovať. A ja som povedal: Kto si, Pane? A Pán povedal: Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. Ale vstaň a postav sa na svoje nohy, lebo nato som sa ti ukázal, aby som si ťa zvolil za služobníka a za svedka i toho, čo si videl, i toho, pre čo sa ti ešte ukážem vytrhujúc ťa z rúk izraelského ľudu a z moci pohanov, ku ktorým ťa ja teraz posielam, aby si otvoril ich oči, aby sa obrátili od tmy k svetlu a od moci satana k Bohu, aby dostali odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou, vierou vo mňa. A preto, kráľu Agrippa, nebol som neposlušný nebeskému videniu;

Skutky 26:13-19

O obrátení Saula z Tarzu (následne ho poznáme hlavne pod menom – Pavol, apoštol Ježiša Krista) hovorí kniha Skutkov vo viacerých kapitolách, ale hlavne v kapitole 9, 22 a 26. Pavol svedčil pri rôznych príležitostiach a zároveň opäť a opäť vysvetľuje svoje obrátenie. Dokonca sa zdá, že v Biblii najviac opakované svedectvo o obrátení je Pavlovo svedectvo.

Úvod

Pavlovo svedectvo v 26. kapitole knihy Skutkov pred kráľom Agrippom sa udeje ako súčasť Pavlovej cesty do Ríma. Pavol tu stojí pred Agrippom ako väzeň a je vypočúvaný.

Pavlovo uväznenie začalo jeho príchodom do Jeruzalema, kam prináša milodary od veriacich z Ázie (tento výraz v Biblii označuje západnú časť dnešného Turecka). V Jeruzaleme bol hlad a cirkvi v Ázii urobili pre bratov zbierku. Pavlovi sa podarí doraziť so zbierkou až do Jeruzalema. Keď však ide do chrámu, vtedy ho spoznajú niektorí Židia, ktorí sú veľmi nepriateľsky naladení voči evanjeliu, voči pravdám o Kristovi, pravdám o Božej milosti. Rozzúrený zástup

chce Pavla zabiť, ale v kritickej chvíli sa objavia rímski vojaci a Pavla dajú do väzenia. Podľa viacerých historikov sa tieto udalosti s Pavlom odohrali v roku 57 a vyvrcholili v roku 60, kedy Pavol prichádza do Ríma.

Z Pavlovho svedectva o obrátení si veriaci – verím, že úplne správne – zobrali vzor. Je to vzor a je tak jasný a silný, že prakticky každý kresťan, každé Božie dieťa má vedieť povedať, vysvetliť a odovzdať ďalším pravdu o tom, ako sa obrátil, ako uveril. Tak ako Pavol, aj my máme byť vždy pripravení vydať svedectvo a porozprávať o tom, ako som žil za starého života, kedy som bol strateným hriešnikom, človekom ďaleko od Boha, od Božej slávy, od Božej dobroty,

od Božej milosti, ale potom som spoznal pravdu a našiel som Pána Ježiša Krista.

Nech cesty jednotlivca k Bohu a okolnosti jeho uverenia sú akékoľvek, nakoniec v svedectve o obrátení vždy počuť to, že daný človek spoznal, že je hriešnik, že je dlžný, že je vinný. Rozpoznať, že som stratený a že sám sa zo svojich skutkov nemôžem zachrániť, je vždy veľký a dôležitý bod v živote jednotlivca.

A druhý veľký a dôležitý bod, ktorý vždy počuť v svedectvách o obrátení je, že daný človek sa spoľahol len na Krista, spoľahol sa iba na Pána Ježiša. Už len jemu dôveruje, svoj život vložil do jeho rúk a vie, že jeho smrť stačí, jeho vzkriesenie stačí, jeho spravodlivosť stačí. On má všetko, čo treba na to, aby som sa dostal do neba. Všetko to potrebné je uložené v ňom, v jeho diele, v jeho práci, v jeho utrpeniach, v jeho výkupnej obeti, v jeho smrti na kríži. Viem, milí čitatelia, že mnohí takto svedčíme, takéto svedectvo máme.

Pavlovo svedectvo o jeho obrátení

Trocha chronológie

V chronológiách udalostí opísaných v Novom zákone sa obrátenie Pavla väčšinou kladie do rokov 32 až 34 po Kristovi s tým, že smrť Pána Ježiša je uvádzaná/datovaná do roku 30 n. l. Pavlovi sa Kristus ukázal, zavolať ho, ustanovil za apoštola a zveril mu službu kázať evanjelium asi 3, možno 4 roky po udalostiach opísaných v závere štyroch Evanjelií, keď vyvrcholila služba Pána Ježiša, pričom v tom istom roku ukrižovania a vzkriesenia sa tiež udiali udalosti opísané v knihe Skutkov, kedy bol vyliaty Svätý Duch, sformovala sa prvá skupina kresťanov a vznikla cirkev v Jeruzaleme.

V rámci 26-tej kapitoly Skutkov venujeme pozornosť čiastkovým témam toho, ako Pavol opisuje svoje obrátenie, kedy spoznal Pána Ježiša, čo mu Pán Ježiš povedal a ako mu vysvetlil jeho úlohu, jeho poslanie, k čomu Pavla povolal a ustanovil. V tejto kapitole sa nachádza aj to, čo bez váhania nazvem piliere alebo veľké pravdy kresťanstva, ktorých je sedem (pozri článok „Sedem veľkých právd kresťanstva“ na strane č. 27).

Sledujme Pavlovo rozprávanie v 26. kapitole Skutkov od verša 9. Pavol šiel so svojou skupinou do Damašku so splnomocnením od najvyšších kňazov prenasledovať, pochytať a dať do väzenia kresťanov. Vtedy, na ceste počas dňa sa mu Pán Ježiš ukázal ako vzkriesený a oslávený Pán. My niekedy povieme, že sme poznali Krista, Pána Ježiša, že ho vidíme ako kresťania a myslíme tým, že ho vidíme očami viery, vidíme ho opísaného v Písmach ako živého, zjaveného cez slovo Písma a Duch robí toto slovo živým. Takéto vyjadrovanie je úplne v poriadku, lebo vystihuje jedinečnú skúsenosť kresťana, kedy vierou cez Písmo a za pôsobenia Svätého Ducha spoznáva Krista ako živého Pána a Spasiteľa. Pavol však vidí Pána Ježiša ako vzkrieseného a osláveného Pána svojimi vlastnými očami. Vidí ho tak, ako ho my teraz nemôžeme vidieť.

Vo veršoch 14 a 15 čítame: *„A keď sme všetci padli na zem, počul som hlas, ktorý mi vravel hebrejským nárečím: Saule, Saule, prečo ma prenasleduješ? Tvrdo ti bude proti ostňu sa vzpečovať. A ja som povedal: Kto si, Pane? A Pán povedal: Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ.“*

V tomto momente, tam na ceste do Damašku, končí Pavlov život rebélie,

vzbury a samospravodlivosti. Pavol počul veľa o Pánovi Ježišovi od kresťanov, lebo ich vyšetroval, vypočúval a bol napr. pri tom, keď bol kameňovaný Štefan v Jeruzaleme. Teraz všetko, čo počul o kresťanstve, sa zrazu stalo pre neho skutočnosťou a vidí, že to celé je skutočnosť a pravda. Pán Ježiš s ním priamo hovorí: „*Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ*“ (verš 15). Od tejto chvíle sa z Pavla stáva krotký, pokorný muž, poslúchajúci Pána. Už ho viac nenachádzame ako zatvrdilého a samospravodlivého človeka, ktorý sa spoliehal len na seba, na svoje skutky, ktorý neváhal ubližovať a robiť zle veriacim v Pána.

Už nie je viac ten, ktorý si myslel, že k Bohu sa dostane len cez Mojžišov zákon, že všetkých obrátených Židov treba priviesť naspäť a prinútiť ich k tomu, aby žili podľa Mojžišovho zákona a tradícií, ale hlavne, aby zapreli Krista. Od tejto chvíle už ani raz nevidno, že by Saul, ktorý dostal meno Pavol, zaváhal v poslušnosti, v poverení a v službe pre Pána Ježiša. Vo veršoch 16 až 18 je opis poverenia, ktoré Pavol dostáva od Krista a oznámenie o tom, aký život ho čaká, čo je teraz pred ním: „*Ale vstaň a postav sa na svoje nohy, lebo nato som sa ti ukázal, aby som si ťa zvolil za služobníka a za svedka i toho, čo si videl, i toho, pre čo sa ti ešte ukážem*“ (Skutky 26:16).

Pavlovo obrátenie predstavuje prototyp, model kresťanského obrátenia v tom zmysle, že tam, kde sa udeje obrátenie hriešnika, tam prichádza skrze vieru pravdivé poznanie Pána Ježiša Krista a skutočná služba jemu. Tento výsledok obrátenia nastane všade tam, kde človek uverí v Krista – od tej chvíle vie, komu patrí a komu slúži.

Pavol je zároveň pripravený na to, že ho čaká veľa prenasledovaní, veľa protivenstiev, veľa ťažkostí. Prislúbené mu je však „*budem ťa vytrhovať z moci, z rúk izraelského ľudu aj z moci pohanov*“ (verš 17).

Čo je jadrom služby apoštola Pavla? Čo bude charakterizovať celý jeho ďalší život? Hovorí o tom verš 18: „*aby si otvoril ich oči, aby sa obrátili od tmy k svetlu a od moci satana k Bohu, aby dostali odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou, vierou vo mňa.*“

Je zvláštne, ako Božie slovo na jednej strane hovorí o tom, že Boh sám, Pán Ježiš sám, Boží Duch sám, je ten, ktorý jediný môže v konečnom dôsledku spôsobiť obrátenie, spôsobiť uverenie, spôsobiť poznanie Pána Ježiša a priviesť padlého človeka k spasiteľnej viere. Vidieť to napríklad v 2. Korintským 4:3 a 4, kde je stav neveriaceho človeka opísaný tak, že evanjelium je zakryté u tých, ktorí hynú, lebo ich zmysly sú oslepené a nedokážu spasiteľne porozumieť sláve Kristovej osoby a jeho dokončeného diela. Preto potom verš 6 uvádza, že je to Boh sám, ktorý musí zázračne zasvietiť do srdca hriešnika, aby sa tento obrátil a spasiteľne uveril.

Na druhej strane je Pavlovi oznámené, že svojou zvestovateľskou aktivitou otvorí ľuďom oči a obrátia sa. Spojme 2. Korintským 4:3 a Skutky 26:18 a uvidíme, ako Písmo spája dve linky a na jednej strane hovorí o obrátení ako o obrovskom Božom diele, ktoré v konečnom dôsledku môže vykonať len Boh sám, lebo len On môže prekonať odpor, vzburu, slepotu, zatvrdenie a nevieru v srdci človeka. A na druhej strane je Pavlovi prikázané: „*posielam ťa, aby si*

otvoril ich oči, aby sa obrátili od tmy ku svetlu a od moci satana k Bohu.“

S týmto celým súvisí jedna veľká biblická pravda, ktorá je v Písme úplne jasná. Nikto, naozaj vôbec žiadny človek na tejto zemi nie je v neutrálnej pozícii. Pritom z mnohých opisov Písma platí, že stav človeka bez Krista, bez Pána Ježiša, je smutný, hrozný, desivý.

Každý jeden človek je buď na strane diabla, dennodenne v jeho područí, v moci hriechu a v moci smrti a tmy. Alebo už prešiel obrátením ako Saul (Pavol) a je podľa Písma vo svetle a patrí Kristovi. Neexistuje neutrálne miesto, na celom svete neexistuje nikto neutrálny voči Bohu a voči diablu. Môžeš byť len na jednej strane alebo len na druhej strane.

V udalosti obrátenia človek prechádza z devastujúcej moci diabla pod starostlivú a láskyplnú moc Boha Otca. Kedykoľvek sme svedkami obrátenia, potrebujeme si uvedomiť, aká veľká vec sa udiala. Máme byť povzbudení z tých, ktorí sa obrátili, tešiť sa z nich, radovať sa a chváliť Pána. Zápas sa však ešte neskončil, ešte sme nedobojovali boj za mnohé duše, ktorým sme zvestovali, ktorým sme kázali. Každé zvestovanie nech sa strieda s modlitbami a všetky modlitby nech sa striedajú so zvestovaním.

Keď zvestujeme evanjelium, Božie slovo, musíme pochopiť, že proti nám niekto stojí – je to odporca Božieho slova. Ľudia, ku ktorým prichádzame, nie sú neutrálni, nevedia sa len tak slobodne rozhodnúť. Nie je to tak, že počujú evanjelium a v tej chvíli sa ich slobodná vôľa naštartuje a chopia sa Krista. V tej chvíli k nim prichádza satan a podľa podobenstva o štvorakej pôde

chce z ich srdca ihneď vytiahnuť Božie slovo. Keď sa mu to nepodarí ihneď, snaží sa ho udusiť starosťami. Keď sa nepodarí udusiť ho starosťami, skúša to zvodom bohatstva. Keď sa mu ani toto nepodarí, skúša to s plytkým obrátením, a to je tretia pôda z podobenstva. Plytko obrátený človek veľmi rýchlo so svojim obrátením končí. Je ako novoročný ohňostroj, ktorý na chvíľu zažiarí, možno až ohúri, ale po krátkom čase je už len spomienkou. Opis tretej pôdy odkrýva, že po obrátení príde prenasledovanie, súženie a prekážky – a plytké obrátenie vtedy končí. Vtedy sa človek stráca a opúšťa cirkev.

Určite si všetci prajeme, aby sme videli pravé obrátenia a naša pasáž opisuje boj o práve takéto obrátenie. Apoštolovi Pavlovi je povedané: „to, čo ideš urobiť, je, že budeš o ľudí bojovať, aby prešli z tmy do svetla“. Keď k nim prídeš, oni sú v tme. Oni sú slepí. Oni nechápu, nepočujú, nerozumejú a ešte akoby to nestačilo, musia sa obrátiť od moci satana k Bohu, hovorí Pán Ježiš Pavlovi. A diabol sa vtedy vzoprie na maximum, lebo zo všetkého najviac nenávidí pravé obrátenie. Zo všetkého najviac nenávidí, že by sa niekto stal skutočným obráteným a veriacim v Ježiša Krista, lebo to už je navždy. Taký človek prešiel z tmy do svetla a vierou obdržal večný život. Satan vtedy vie, že prichádza o svojho otroka, ktorého musí pustiť, a ktorého už viac nezíska pre seba. Vie, že tento človek bol vytrhnutý z jeho moci, patrí Bohu, dostane Svätého Ducha, stane sa z neho Boží bojovník a oblečie si, podľa Efezským 6, celú Božiu výzbroj. Preto voláme a modlíme sa k Bohu, aby Boh ľuďom otvoril oči. Celý čas tak máme

robiť s túžbou, akú Pavol vyjadruje vo verši Skutky 26:29 – „...Pavol riekol: *Žiadal by som si od Boha, i bez mála i bez mnoha, aby si sa nielen ty, ale i všetci, ktorí ma dnes čujú, stali takými, aký som i ja, okrem týchto pút.*“ Na inom mieste v Rímskym 9:2-3 zase vyjadruje túžbu svojho srdca takto – „...*mám veľký zármutok a neprestajnú bolesť vo svojom srdci. Lebo by som si prial ja sám byť ananema a odlúčený od Krista za svojich bratov...*“.

Platí tiež, že ako Pavol svedčí Agrippovi, je praktickým príkladom toho, čo mu Pán Ježiš uložil: „*ideš obrátiť ľudí od tmy k svetlu, od moci satana k Bohu.*“ „*Bezmála by si ma nahovoril, stať sa kresťanom*“ – bola Agrippova odpoveď (Skutky 26:28). To je ukážka, ako Pavol v tej chvíli bojuje o človeka Agrippu a ostatných prítomných. Aký veľký je Pavlov boj a aká tragická je Agrippova odpoveď.

Nevieme, čo bolo ďalej s Agrippom, či sa niekedy naozaj obrátil, alebo nie. Ale môžeme vidieť, že Pavlov boj je náš boj. Koľkých ľudí sme už videli veľmi

blízko obrátenia. Pavol odpovie: „*Žiadal by som si od Boha i bez mála i bez mnoha, aby si sa nielen ty, ale i všetci, ktorí ma dnes čujú, stali takými, ako som i ja okrem týchto pút.*“ (verš 29). Pavol si zo srdca želá, aby sa prítomní ľudia stali takými veriacimi v Ježiša Krista, akým je on sám. Sme takto zo srdca presvedčení a takto voláme za ľudí k Bohu? Toto patrí k nášmu kresťanskému boju. Pavlovi nevadilo a je to pre nás veľké poučenie, že on sám je v ťažkostiach, má putá na rukách a je vo väzení. Bez ohľadu na okolnosti je Ježišovým svedkom a druhým želá, aby boli kresťanmi, ale bez pút na rukách.

Čo má teda robiť človek od chvíle svojho obrátenia sa k Bohu? Má sa každý deň radovať zo svojho spasenia, má robiť všetko preto, aby duchovne rástol a má tiež chcieť, aby sa ďalší obrátili, aby ďalší spoznali Pána Ježiša Krista. Má byť ako Pavol, ktorý po svojom obrátení žije preto, aby sa ďalší obrátili a uverili. Žiť so želaním, nech ďalší poznajú spasenie v Kristovi a bojovať o obrátenie ďalších, je naše výsada i naša povinnosť.

Ján Šichula

To najväznejšie čo ma stretlo: Spasenie v Kristovi

Sú veci, témy a vyučovania, ktoré dobre poznáme, veľa krát sme už o nich počuli, lebo sú základom nášho kresťanstva, ale napriek tomu sa potrebujeme k nim z času na čas vrátiť. Tak aj teraz sa v tomto článku vrátime k tomu, čo leží v začiatkoch kresťanského života, v začiatkoch života v Kristovi.

V anketách na tému: *Čo považujete za najväznejšie vo svojom živote?* opýtaní na prvých miestach obyčajne uvádzajú

veci ako: rodina, zdravie, láska, priateľstvo, pravda, dôvera, atď. Všetky takéto a iné tomuto podobné veci a vlastnosti

sú veľmi vzácne a dôležité pre život. Pre veriaceho (kresťana) je však určite najvzácnejšie spasenie, večný život od Boha, a teda že mu boli odpustené všetky hriechy. To, že nám Boh v Kristu odpustil, že nás v ňom omilostil, je pre kresťana to najdôležitejšie a to najvzácnejšie. Biblia hovorí, že keby človek získal hoc aj celý svet a stratil by svoju dušu, tak mu to nie je nič prospešné.

Hovoriť o spasení alebo o záchrane človeka má zmysel vtedy, keď človek vie alebo pochopí, že je stratený. Veď nemá zmysel zachraňovať niekoho, kto si myslí, že záchranu nepotrebuje. Pán Ježiš Kristus to vyjadril slovami: *„Zdraví nepotrebujú lekára, ale nemocní. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnych k pokániu.“* (Lukáš 5:31-32).

Tento verš neznamena, že Ježiš Kristus rozpoznal, že na Zemi žijú spravodliví ľudia, a že týchto netreba volať k pokániu. Nieto spravodlivého ani jedného (pozri tiež Rímskym 3:10). Toho však, ktorý si o sebe myslí, že je spravodlivý, takého je ťažko volať k pokániu a hovoriť mu o tom, že potrebuje spasenie. Človek, ktorý chce byť zachránený alebo chce vidieť spásu, ten si na prvom mieste musí uvedomiť, že je chorý, že je hriešny, že je ten, ktorý nie je spravodlivý.

Stratený človek je stratený preto, lebo v prvom rade odmietol biblické zjavenie Boha. Biblia hovorí, že nebesia rozprávajú o Božej sláve. V liste Rímskym hneď v prvej kapitole sa môžeme dočítať o tom, že Boh sa ľudstvu zjavil a zjavuje skrze svoje dielo, ktoré je všade okolo nás. Všetka krása, ktorou sme obklopení, a ktorú často a radi obdivujeme, je Božím dielom. Človek však odmietol zjavenie Boha cez prírodu. V liste

Rímskym sa o týchto ľuďoch píše, že sa zatvrdili a ich hriechy sa rozmnožili.

Človek je ďalej stratený pre lásku k svetu, k spôsobom a veciam na svete: *„Nemilujte sveta ani vecí, ktoré sú na svete. Keď niekto miluje svet, nie je v ňom lásky Otcovej. Lebo nič z toho, čo je na svete – žiadosť tela, žiadosť očí a chlúbná pýcha života, nie je z Otca, ale je zo sveta. A svet ide za jeho žiadosť, ale ten, kto činí vôľu Božiu, trvá na veku.“* (1. Jánov 2:15-17; pozri tiež Efezským 2:2-3).

Častou prekážkou k spaseniu je vlastná pýcha človeka. Pýcha môže brániť aj v tom, aby sme hľadali a následne poznali Boha, pretože môžeme byť hrdí na niečo, čo sme dosiahli, na niečo, čo vieme, čo sme sa naučili. *„Niektorá cesta je priamou pred človekom, ale jej koniec cestami smrti.“* (Príslovia 4:12). Človeku sa môže zdať, že niektoré veci sú správne, ale koniec takéhoto uvažovania je smrť.

Hlavný dôvod, prečo je človek stratený, je však ten, že je hriešny. Na počiatku bol stvorený Adam a Eva a svet, ktorý Boh označil ako dobrý a dokonalý. Hneď na to však prišiel hriech, ktorý priniesol smrť a oddelenie od Boha. Všetko pôvodne dobré a dokonalé sa pokazilo, a teraz *„Kto môže vydať čisté z nečistého? Nikto!“* (Jób 14:4). Alebo: *„Lebo niet spravodlivého človeka na zemi, ktorý by robil dobré a nehrešil.“* (Kazateľ 7:20).

Hriech je veľkou, ba tou najväčšou a najdôležitejšou prekážkou, prečo sa človek nemôže priblížiť k Bohu, ktorý je svätý a dokonalý. Človek je hriešny, nedokonalý a stratený vo svojich hriechoch. Z tohto svojho zlého stavu potrebuje byť zachránený (spasený).

Existujú mnohé chybné predstavy o spáse, ktoré ľuďom bránia, aby pri-

jali spasenie podľa Boha, podľa Písma. Častokrát si človek myslí, že je kresťanom, a teda spaseným preto, lebo patrí do nejakej cirkvi. Alebo preto, lebo robí úkony a aktivity, o ktorých si myslí, že ho zachráni a že mu prinesú spasenie. Rovnako ani naše deti sa nestanú kresťanmi len preto, že ich budeme vodiť do zhromaždenia. (Odporúčame pozrieť článok *Od viery rodičov k viere detí, Solas číslo 6, str. 9 až 13 – poznámka redakcie*). Alebo u niektorých ľudí existuje presvedčenie, že zachraňujú dobré skutky, ktoré konajú voči svojim blízkym. Je dobré konať dobré skutky, ale spása nie je ani z dobrých skutkov: „*Lebo ste milosťou spasení skrze vieru, a to nie zo seba, je to dar Boží, nie zo skutkov, aby sa niekto nechválil.*“ (Efezským 2:8-9).

Ďalší sa spoliehajú na dodržiavanie Mojžišovho zákona, ale Písmo hovorí, že ani zo skutkov zákona nie sme ospravedlnení, teda spasení: „*Ale vediac, že sa človek neospravedľuje zo skutkov zákona, ale skrze vieru Ježiša Krista, aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery Kristovej, a nie zo skutkov zákona, pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnené niktoré telo.*“ (Galatským 2:16).

Vymenovali sme niektoré chybné názory na spôsob spasenia a niektoré problémy, ktoré bránia človeku dostať Božie spasenie. Tým sme sa dostali k otázke: *Aký je Jeho plán spásy? Aké je Božie spasenie?*

Predovšetkým Boh má vo svojom pláne spasenie od počiatku. Celá Biblia od začiatku do konca hovorí o spasení. Všade v Písme nachádzame rôzne predobrazy Spasiteľa, Krista. V Starom zákone rôzne predobrazy toho, čo má

prísť a v Novom zákone sa opieranie o to, čo sa už stalo. Všetko v Písme sa sústreďuje okolo Krista, jeho diania, jeho smrti na kríži. V Starom zákone, v knihe Genezis, hneď na počiatku, keď Adam a Eva zhrešili, Boh hovorí, že bude semeno zo ženy, ktoré rozdrťí hadovi hlavu. Už tu je prvé zaslúbenie, že bude niekto, kto vyrieši problém ľudského hriechu, a kto porazí pôvodcu hriechu a zvodcu do hriechu. Takže Boh má spasenie naplánované od počiatku.

Boh má spasenie plne pod kontrolou. Spasenie človeka je plne v Jeho réžii a nikto mu ho nemôže prekaziť.

Božie spasenie je z milosti – to vieme všetci, ak sme to pochopili. A keď ho prijmeme, tak nám prináša veľkú radosť a veľké oslobodenie, pretože človek, ktorý si chce spasenie zaslúžiť, sa veľmi namáha vo svojom živote, a nejde mu to. Jednoducho nie je schopný sám získať nejakým spôsobom Božiu priazeň.

To, že spasenie je z milosti, má viacero dôsledkov, ktoré sú veľmi dobré. „*Ale ak milosťou, vtedy už nie zo skutkov, pretože milosť by už nebola milosťou. A ak zo skutkov, nie je to už milosť, pretože skutok už nie je skutkom.*“ (Rímskym 11:6). Ak by sme chceli hovoriť o spasení, že je zo skutkov, tak potom môžeme vylúčiť slovo milosť z Biblie. Milosť by nemala zmysel v súvislosti so spasením, pretože keby malo byť spasenie zo skutkov, tak potom pre milosť už niet miesta. Ale milosť má miesto a práveže veľmi veľké. Jedine milosťou sme mohli získať to, čo sme nemohli dosiahnuť skutkami.

To, že spasenie je z milosti, je dobré aj v tom, že spasenie je bezpečné. Tým prichádzame aj k tomu, že ďalšia vlast-

nosť spasenia je tá, že spasenie je večné. Nie je totižto nič a nikto, kto by nám ho mohol zobrať. Biblia hovorí, „kto nás môže odlúčiť od lásky Kristovej?“ A tam je celý zoznam rôznych vecí. Dokonca ani my sami sa nemôžeme odlúčiť od lásky Kristovej. Jednoducho znova povedané: Keď sa Boh rozhodol spasit' a zachrániť človeka, má ho aj pevne v rukách. To je istota, o ktorú sa môžeme oprieť. To je to slávne veľké spasenie, ktoré nachádzame v Biblii.

Jeden kazateľ raz kázal na ulici a prišiel za ním človek, ktorý mu položil nasledovnú otázku: „Pán kazateľ, čo musím urobiť, aby som bol spasený?“ Kazateľ z týchto slov vycítil, že tento človek dôveruje svojej vlastnej spravodlivosti a odpovedal mu: „Už je neskoro.“ Kazateľ mu tým chcel povedať to, že ty už nemusíš robiť nič, pretože spasenie je už urobené a aj dokončené – je úplné. Je iba v Kristovi. To je ďalšia vec, ktorú nachádzame v Biblii: „*A ničo v inom nikom spasenia, lebo ani ničo iného mena pod nebom, ktoré by bolo bývalo dané niekomu medzi ľuďmi, v ktorom by sme mali byť spasení.*“ (Skutky 4:12). Alebo: „*A Ježiš mu povedal: Ja som cesta i pravda, i život; nikto neprijde k Otcovi, len skrze mňa.*“ (Ján 14:6).

O kresťanoch sa hovorí, že, čo sa týka spasenia, sú veľmi úzkoprsí, lebo kresťanstvo nedáva alternatívu, nedáva priestor, ostatným náboženstvám. Kresťanstvo je jednoducho postavené na Kristovi a Biblia nedáva alternatívu nijakej inej cesty. Podľa Biblie sú len dve cesty: Jedna, ktorá vedie do zahynutia a druhá, ktorá vedie do večného života. Hovorí o dvoch bránach: Jedna vedie do života, druhá vedie do zahynutia.

Spasenie je iba v Kristovi. Keď sa pozrieme na rôzne náboženstvá sveta, tak vo všetkých majú svojich prorokov, ktorých pochovali a ktorí sa rozložili v zemi, ale iba kresťanstvo má Krista, ktorý vstal z mŕtvych. Pavol dokonca hovorí, že keby nebolo Kristovho zmŕtvychvstania, tak je daromná naša viera. Že jedine kresťanstvo ponúka večný život, ktorý je zabezpečený tým, že Spasiteľ, Ježiš Kristus, vstal z mŕtvych. On ako prvý, ako prvotina, vstal z mŕtvych, aby sme potom my ostatní mali nádej a videli, že áno, je to Boh, ktorý dokáže vzkriesiť z mŕtvych. Keď to dokázal urobiť s Kristom, vieme, že to urobí aj s nami.

V podstate sú na svete iba dve náboženstvá: Jedno, podľa ktorého je človek spasený zo svojich skutkov, druhé, v ktorom je človek spasený z milosti skrze vieru v Ježiša Krista. Áno, medzi náboženstvami spasenia zo skutkov sú rôzne odlišnosti, ale táto podstata je dôležitá. V Jánovi 3:36 čítame: „*Kto verí v Syna, má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom.*“ Alebo Skutky 17 kapitola. Je to situácia, kedy sa Pavol nachádza medzi Aténčanmi, ktorí vyznávajú rôznych bohov. Pavol hovorí, že im prichádza zvestovať živého Boha, ktorý Aténčanom nie je neznámy. Keď im zvestuje Krista, nepridáva ho do ich zoznamu božstiev, ale dáva im nový zoznam, respektíve predkladá im pravého Boha, ktorého potrebujú uctievať a ktorého potrebujú nasledovať.

Takže spasenie je iba v Kristovi, je z milosti, je už od počiatku pripravené Bohom a spasenie je už tu na Zemi. Ako to myslím? Na mnohých miestach v Biblii to

nachádzame. Jedno miesto som si vybral, ktoré je nádherne povzbudzujúce: „*To som napísal vám veriacim v meno Syna Božieho nato, aby ste vedeli, že máte večný život a aby ste verili v meno Syna Božieho.*“ (1. Jánov 5:13). Nie, že večný život budete mať, ale že ho už máte. Biblia hovorí o tom, že človek, ktorý uveril v Ježiša Krista, sa znova narodil a večný život už má.

Predtým, ako som sa obrátil, bol som presvedčený ateista. Nevedel som si predstaviť, že v dnešnej dobe môže existovať človek, ktorý by mohol byť kresťan. Ako je to vôbec možné, že sú ešte kresťania!? Myslel som si, že náboženstvo alebo kresťanstvo, je už len medzi staršími ľuďmi, že už vymiera a že my ľudia sa vyvíjame k lepšiemu a že toto sme už zanechali. To je priam neskutočné, ako Boh dokáže zmeniť človeka a zmeniť jeho myslenie.

Mal som veľa rozhovorov s kresťanmi a veľmi som sa im posmieval. Smial som sa im pre to, že veria, že Boh stvoril svet a život, a že neveria v evolúciu. Po čase som však už ani ja nebol presvedčený o pravdivosti evolúcie. Vadili mi jej mnohé nedostatky a nedokonalosti. Ale nebol to dôvod, prečo som sa stal kresťanom. Dôvod bol ten, že som bol zavolaný na evanjelizáciu, kde kázal kazateľ a ja som mal pocit, že on rozpráva o mne. Pretože to slovo, ktoré kázal, bolo z Biblie a všetko čo hovoril, sa týkalo môjho života a dobre opisovalo, aký som. A vlastne som videl, že nikto ma tak dobre neprekukol ako tento kazateľ, ako Božie slovo, ktoré kázal.

Presne takúto moc má Božie slovo. Dokáže človeka zasiahnuť do špiku kostí, úplne tam, kde si pred ostatnými

skrýva to najtajnejšie. Pýcha mi však bránila v tom, aby som vystúpil dopredu a takýmto spôsobom vyznal, že už hľadám Boha. Tak som aspoň išiel dozadu sa s kazateľom modliť a rozprávať. Viem, že vtedy a na tom mieste som odovzdal svoj život Bohu.

Premena u mňa nenastala hneď, zrazu. Bolo to tak, že som postupne v Písme objavoval, čo sa vlastne stalo a tešil som sa z toho každý deň. Odvtedy viem, že nie je krok späť, ale nie je ani chuť ísť späť. Viem komu som uveril a kam smerujem. Moje spasenie bolo a je v Božích rukách. On ho naplánoval, On ma pritiahol a viem, že bolo z milosti. Ja som neurobil nič pre to, aby som si ho zaslúžil, a predsa som videl, že jeho milosť je veľká, pretože mi odpustil všetky hriechy. To som sa dočítal v Biblii a to bolo úžasné oslobodenie nájsť odpustenie hriechov, od tých, ktoré sú skryté aj od tých, o ktorých človek nevie.

Takže večný život môžeme mať už teraz. A to je povzbudzujúce, že spasenie začína už tu na zemi. Samozrejme tu sme v nedokonalosti, no tá dokonalosť v nebi – to si nevieme predstaviť. Dôjde k premene, tam už nebudeme mať tieto porušiteľné telá. Avšak už teraz vieme, že máme večný život. A keď Boh povie, že máte večný život, tak zajtra sa nestane to, že ho už nebudeme mať.

A ja si teraz môžem len želať a modliť sa za svoju rodinu, za blížnych, za priateľov aj za ľudí, ktorí sú okolo nás, aby mohli získať spasenie od Boha, pretože nie je nič, čo by sme my mohli s tým urobiť, aby sme ho získali alebo si ho zaslúžili.

Peter Jurčo

Lebo On povedal, a stalo sa; On rozkázal, a postavilo sa

Žalm 33:9

Občianske združenia SOLAS a TEMELIOS

Vás pozývajú na

3. ročník konferencie

STVORENIE A SÚČASNÁ VEDA

Žilina 2012

Termín konania konferencie: 31. 8. – 2. 9. 2012

Miesto konania: Žilinská univerzita – Veľký diel, budova AF – Aula 3, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina (v budove rektorátu; je to tá istá miestnosť v ktorej sa konala 2. konferencia – pozri fotografie).

Súradnice miesta konania konferencie pre GPS navigáciu:

49°12' 16.1" N; 18°45' 18.6" E

Príchod na miesto konania:

Autom: Od obchodného centra Dubeň (Carrefour) hore na Veľký diel na parkovisko pred budovu Rektorátu ŽU.

MHD: Trolejbusom číslo 4 (smer Solinky) na zastávku „Žilinská univerzita“.

Rečníci konferencie:

Pozvaný hlavný rečník: BSc. Philip Bell, výkonný riaditeľ CMI (Creation Ministries International) pre Veľkú Britániu a Európu. Jeho stručný profil sme uverejnili v časopise *Solas* číslo 13 a na web stránke združenia www.solas.sk.

Na konferencii ďalej vystúpia domáci pracovníci z oblasti geofyziky, informatiky a fyziky.

Pripravované prednášky

(*Phil Bell*, Anglicko; prednášky sú tlmočené do slovenčiny):

1. Katastrofizmus a Biblia: Dôkazy v horninách.
2. Tisíce, nie miliardy rokov: Neprehliadnuteľné dôkazy.
3. Čo ak by Darwin vedel to, čo vieme my dnes?
4. Predkovia človeka: Ľudský druh alebo iný druh?
5. Teistická evolúcia? Vedecká a biblická kritika.

Z ďalších pripravovaných prednášok:

Evolúcia alebo vzkriesenie? Globálna tektonika a potopa.

V zhode s prejednávanou témou pripravujeme **panelovú diskusiu**.

Využite príležitosť naživo a v domácom prostredí získať cenné informácie a poznanie!

Registrácia účastníkov konferencie (začiatok): piatok 31. 8. 2012 od 15,00 hod.

Predpokladaný začiatok konferencie: piatok 31. 8. 2012 o 17,00 hod.

Ukončenie konferencie: nedeľa 2. 9. 2012 o 13,00 hod.

Konferenčný poplatok 10 € zaplatíte pri registrácii.

Od povinnosti platiť konferenčný poplatok sú oslobodení žiaci základných škôl, študenti stredných škôl, držiteľia preukazu ZŤP a ID.

Ďalšie informácie o konferencii nájdete na web stránke www.solas.sk.

Ubytovanie a stravovanie si účastníci konferencie zabezpečujú sami. Individuálne stravovanie je možné v lokalite ubytovacieho zariadenia alebo v blízkych reštauračných zariadeniach.

Odporúčame zarezervovať si ubytovanie v ubytovacích priestoroch Žilinskej univerzity na Veľkom diele (nachádza sa v tesnej blízkosti obchodných centier Kaufland, Dubeň (Carrefour) a Baumax) a to konkrétne v blokoch **E** a **F**, kde je možnosť ubytovania typu hotelovej alebo študentskej izby v dvoj- alebo trojposteľových izbách. Sociálne zariadenie je na každej izbe.

Informácie o izbách a cenník ubytovania sa nachádza na web stránke vd.internaty.sk
Objednávku zašlite na emailovú adresu: kadorova@dorm.uniza.sk (spätne obdržíte potvrdenie rezervácie), telefonicky na číslo: +421-41-5652531 (041-5652531) (rezervácia vám bude potvrdená ústne); alebo na sekretariát: +421-41-5005248 (041-5005248), alebo písomne na poštovú adresu: Ing. Štefánia Kadorová, Ubytovacie zariadenie Veľký diel, ul. Vysokoškolákov 20, 010 08 Žilina (bez spätného potvrdenia rezervácie).

Súradnice ubytovacieho zariadenia Veľký diel (internáty ŽU, Veľký diel) pre GPS navigáciu:

49° 12' 33.27" N = 49.20924292545301

18° 45' 28.40" E = 18.75788927078247

Príchod do ubytovacieho zariadenia Veľký diel (internáty Veľký diel):

MHD z centra mesta: Trolejbus č. 5 (smer Vlčince), výstupná zastávka „Obchodná“.

MHD od hlavnej železničnej a autobusovej stanice: Trolejbus č. 14 (smer Vlčince), výstupná zastávka „Obchodná“.

Solas č. 15, leto 2012

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.

Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka. Je nepredajný.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účet:

Z územia Slovenska: VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200;

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Zo zahraničia: č. ú. v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solas

*Nakloň, Hospodine,
svoje ucho a vyslyš ma.*

*Ostríhaj moju dušu,
lebo si mi dal svoju milosť.*

*Zachráň svojho služobníka,
ty, môj Bože,
toho, ktorý sa nadeje na teba.*

*Lebo ty, Pane, si dobrotivý
a hotový odpustiť
a máš mnoho milosti pre všetkých,
ktorí volajú na teba.*

Zo Žalmu 86

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk